LATVIA
Latvian Newspaper
Published under EUCOM Civil Affairs Division Authorisation Number UNDP 196. Publisher and Editor: Kārlis Rabācs. DP Camp Kleinkötz near Günzburg/D Printer: „Schwäb. Volksbl." Günzburg/D., Bgm.-Landm.-Pl. 7. Circulation 4000. Published three times weekly. Editorial office: Günzburg/Do. Dominikus-Zimmermann-Str. 2

LATVIJA

LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 116 (221)
Otrdien, 1948. g. 21. dec.
Iznāk trīs reizes nedēļā. Izdevējs: BALK uzdevumā Latviešu preses darbinieku sadarbības kopa. Atbildīgais redaktors: K. Rabācs, redaktori: L. Bērziņš, M. Cullitis, B. Kīselis, A. Liepa, H. Mindenbergs, A. Smits. Adrese: Günzburg-Do.; red.: Dominikus-Zimmermannstr. 2 (tālr. 50). apg.: Marktpl. 25 (t. 84).

Plāno paktu pret „piektām kolonnām"

Reuters ziņoja no Vašingtonas, ka septiņu valstu sarunās par Ziemeļatlantika paktu apsvērot arī kopēju rīcību pret „piekto kolonnu" aktivitāti kādā no pakta dalībniecēm valstīm. No autoritatīviem avotiem paskaidrots, ka sarunu dalībnieki — ASV, Kanāda, Lielbritanija, Francija, Beļģija, Holande un Luksemburga — plānojot īpašu pantu, kas paredzētu savstarpēju konsultēšanos ikvienā gadījumā, kad „piektās kolonnas" darbība kādā no septiņām valstīm apdraudētu tās patstāvību vai politisko neatkarību.

Ziemeļatlantika pakta pamatuzdevums ir garantēt kopēju akciju pret jebkādu agresiju no ārienes, kas būtu vērsta pret kādu no pakta valstīm. Bet vēsture pieredze māca rēķināties arī ar iespēju, ka totālitāras „piektās kolonnas", vadītas un atbalstītas no ārienes, varētu mēģināt pārņemt varu iekšējas agresijas ceļā.

DM

Miera svētku priekšvakarā

Indonēzijā karš

HOLANDIEŠI IENĒMUŠI DJOKJAKARTU UN INTERNĒJUŠI REPUBLIKĀŅU VALSTS UN MINISTRU PREZIDENTUS

Visa kristīgā pasaule pēc trim dienām taisās svinēt Ziemsvētkus, bet Indonēzijā no jauna sācies karš. Holandiešu vienības naktī uz svētdienu vienlaicīgi sākušas uzbrukumu Jāvā un Sumatrā. Hāgā ārzemju pārstāvjiem nodota Holandes karalienes deklarācija, ka Indonēzijas republika nevēlas konfliktu nokārtot sarunu ceļā. Augstais komisārs un Holandes agrākais ministru prezidents Dr. Bēls Batāvijas radiofonā paziņoja, ka „sākta policijas akcija pret nedisciplinētiem elementiem un terroristiem". Karaspēka vienībām publicētajā uzsaukumā augstais komisārs aicina cīņas ātri nobeigt. Holandieši nevēloties anektēt jaunus apgabalus, bet nodibināt Indonēzijā vienīgi mieru un kārtību.

Ziņu aģentūras no Batāvijas vēstī, ka Holandes akcija jau pašā sākumā guvusi labus panākumus. Svētdienas rītā holandiešu aviācija bombardēja Djokjakartas lidlauku, ko vēlāk ieņēma izlēkto lēcēji. Pēcpusdienā karaspēks iesoļoja republikāņu galvaspilsētā Djokjakartā. Vienlaicīgi operācijas sāktas arī Sumatrā. Flotes vienības izcēlušās krastā un virzās uz salas vidieni, kur nostiprinājušies republikāņi. Djokjakartā internēts Indonēzijas ministru prezidents Hata, valsts prezidents Sukarno un vairāki citi ministri. Visā Indonēzijā izsludināta preses un informācijas iepriekšēja cenzūra.

Protestējot pret Holandes akciju, atkāpies Austrumindonēzijas parlaments Celebesa salā. Vienbalsīgi pieņemtajā deklarācijā paskaidrots, ka holandiešu rīcība Indonēzijā ir nelikumīga un nesaskan ar nule pieņemto cilvēka tiesību deklarāciju. To varētu salīdzināt vienīgi ar japāņu uzbrukumu Perl Harborai. ASV ieceltā šķīrējkomisija telegrafiski lūgusi Drošības padomi pēc intervencijas Indonēzijā. Par jauno saspīlējumu atspriedies arī Savienoto Valstu ārlietu viceministrs Lovets ar valdības locekļiem. Oficiāli par šīm atspriedēm nekas nav paskaidrots. Ārlietu ministrija gaidot tuvākas ziņas no sava konsula Batāvijā.

Kongresa partija, kas ir lielākā politiskā apvienība Indijā, asi nosoda Holandes rīcību. Indijas ministru prezidents Pandits Nēru deklarējis, ka viņa valdība morāliski atbalstīs indonēziešus, jo nevarot pielaut, ka citas valsts iejaucas Āzijas iekšējās lietās.

Indonēzijas konflikta dēļ ASV delegāts Džosups uz pirmdienu bija sasaucis Drošības padomes sēdi. Pēc Padomju Savienības ārlietu ministra Molotova telegrafiska lūguma, to tomēr atlika uz trešdienu, jo tik ātri Parīzē nevar ierasties krievu pārstāvis. Holandes ārlietu ministrs Stikers svētdien preses konferencē Hāgā paskaidroja, ka Indonēzijas konfliktā vainojami komūnisti, kas visu laiku provocējuši nemierus. Pēc informācijas no Batavijas, Djokjakartā sanemts gūstā arī indonēziešu armijas virspavēlnieks.

Konflikts Indonēzijā ilgst jau trīs gadus. Pēc asinainām cīņām janvārī izdevās parakstīt pamieru, kas tagad atkal lauzts. Jau 11. novembri Holandes valdība paziņoja, ka sarunas ar republikāņiem iziukušas. Min. prezidents Hata varbūt arī vēlētos atrisināt konfliktu miera ceļā, bet viņam nav pietiekamas varas, lai savu gribu realizētu. Hāga bija paredzējusi nodibināt Indonēzijā pārejas valdību, kāpēc atsauca

(Beigas 5. lpp.)

AMERIKĀŅU OKUPĀCIJAS SPĒKI REINAS LĪNIJAS AIZSTĀVĒŠANAI

ASV valdība principā esot piekritusi, ka nepieciešamības gadījumā amerikāņu okupācijas armiju Vācijā nodotu Rietumeiropas ūnijas aizsardzības komisijas priekšsēža feldmaršala Montgomerija ricībā Reinas līnijas aizstāvēšanai, pēc kāda informēta politiskā novērotāja paskaidrojumiem, ziņo UP. Lēmums, kas pieņemts pret ģenerāļa Kleja iebildumiem, esot uzskatāms par pagaidu atrisinājumu. Atbildīgās iestādes esot uzskatos, ka amerikāņu okupācijas karaspēks Vācijā esot labi sagatavots un agresijas gadījumā spētu noturēt Reinas līniju līdz ierastos papildspēki no citām Eiropas daļām un ASV.

Franču bruņoto spēku uzdevums Rietumeiropas ūnijas aizsardzības plāna ietvaros būtu pirmā kārtā austrumu robežas aizstāvēšana, nacionālsapulces aizsardzības komisijā paskaidroja aizsardzības ministrs Ramadjē, uzsvērdams arī nepieciešamību stiprināt Francijas gaisa spēkus. Ramadjē ziņojuma detaļas oficiālais komunikē noklusēja.

Bijušā ASV prezidenta Huvera vadītā speciālā komisija kādā ziņojumā kritizēja amerikāņu aizsardzības spēku trūkumus. Komiteja, starp citu, piemin, ka kāda ministrija aplam analizējusi padomju karaspēka kustības Vācijā pagājušā pavasarī, no kā būtu varējušas rasties „nopietnas konsekvences".

GT, DM

Beļģijas Kongo izbūvēs militāru bazi Eiropas aizsardzībai

Beļģijas valdība nolēmusi Beļģu Kongo izbūvēt lielu militāru atbalsta punktu, ziņoja UP. Piektdien lēmums kļuvis zināms oficiālās aprindās Briselē. Kāds beļģu ģenerālštāba virsnieks jau atstājis Briseli, lai dotu rīkojumu ievadīt vajadzīgos priekšdarbus Beļģijas kolonijā Kongo. Atbalsta punktu nodošot arī Briseles pakta valstu, ASV un Kanādas rīcībā.

Atbalsta punktu paredzēts izbūvēt Kaminā, pusceļā starp Elizabetvillu un Franki ostu, pie tiešā Dakaras-Diego-Siarēzas ceļa. Kamiņas augstiene atrodas ap 1200 metru virs jūras līmeņa. Tur plānots iekārtot lielu lidostu, kurā varētu nosēsties un pacelties arī vissmagākie amerikāņu bumbveži.

Beļģijas aizsardzības ministrija vēl paskaidrojusi, ka jauno atbalsta punktu izmantošot beļģu armija un aviācija, bet tas būšot arī Lielbritanijas, Francijas un Beneluksa valstu, kā arī abu pārējo galveno Ziemeļatlantika aizsardzības pakta dalībnieču valstu — ASV un Kanādas — rīcībā. No labi informētām aprindām vēl paskaidro, ka feldmaršals Montgomerijs, Rietumeiropas ūnijas aizsardzības komisijas priekšsēdis, esot lūdzis beļģu valdību atbalsta punktu izbūvi Afrikā veikt iespējami pasteidzinātā kārtā. Ievērojot vispārējo Afrikas stratēģisko nozīmi Eiropas aizsardzības plānos, jaunās bazes izbūvei militārās aprindas piešķir sevišķu nozīmi.

AZ

Mājas naids satelītu politiskajās virtuvēs

„OPERAS LIELVECĀKĀ" VIETĀ NĀKS CITS, BET GOMULKAS GRĒKI VĒL NAV IZPIRKTI

Neapmierinātība SED rindās par totālitāru izrīcību un varas pārņemšanu Berlīnes austrumu sektorā ir tik liela, ziņo angļu licencētais „Der Kurier", ka partijā valda īsts saspīlējuma stāvoklis. Šo informāciju laikraksts ieguvis no SED centrālsekretariātam tuvu stāvošām aprindām. Partijas vadītāji darbinieki tomēr darot visu iespējamo, lai šo saspīlējumu noslēptu berliniešiem. Radikālkomūnistu un SED aprindās par „operas lielvecāko" runājot vienīgi ar nicinājšanu. Ebertu viņi izmantojuši vienīgi viņa vārda pēc. Patiesībā tas ir īsts salmu vīrs, kas nebaudot neviena uzticību. Viņa vietā paredzēts iecelt kādu komūnistu kandidātu, kas ar „stipru roku" realizētu divgades plānu un iedzīvinātu SED mērķus.

Daudzām zemēm aiz dzelzs aizkara īpata ir viena kopīga parādība — nesaskaņas, pat škelšanās vadītājās partijās. Lai gan šīs nesaskaņas mēģina noslēpt atklātībai un neuzticamos elementus bez žēlastības izolē, laiku pa laikam informācija par iekšēju nestabilitāti un pat nedrošību parādās arī uz ārieni. Tieši pēdējās divi dienās tas vērojams arī Polijā. Vēl nebija pagājusi nedēļa, kad ar lielu pompu nodibināja Apvienoto strādnieku partiju, kurā sakausēja kopā komūnistus ar sociālistiem, kad jau atkal runā par „nacionālām un buržuaziskām" tendencēm. Grēkāzis šoreiz ir tas pats vecais — komūnistu partijas agrākais ģenerālsekretārs Gomulka.

Jaunās partijas pirmā kongresa laikā viņš gan tiesāja nacionālās tieksmes, kas neesot savienojamas ar sociālismu un mēģināja pierādīt savu lojālitāti (gan tikai vārdos), bet, acīm redzot, tas maz ko līdzēja. Jau otrā dienā valsts prezidents un apvienotās partijas priekšsēdis Bieruts Gomulku centās pilnīgi pazudināt, ļoti asā formā kritizēdams viņa līdzšinējo politiku un nosvēršanos nacionālisma pusē. Kāds cits runātājs vēlāk apliecināja, ka Gomulka „pakļāvies buržuaziskajai ideoloģijai", kas nav savienojama ar tautas demokratijas iedeoloģiju. Komūnistu leksikonā šādi apvainojumi skaitās vēl vairāk nekā nāves grēks, kāpēc šobrīd nav zināms, kas sagaida Gomulku. Skaidrs tikai viens — savus grēkus ar iepriekšējo pašapsūdzību viņš tomēr nav izpircis.

Šestdien Apvienotās strādnieku partijas sanāksmē rūpniecības ministrs Mincs pazinoja, ka Polijai būs savs sešgades plāns. Trīskāršot paredzēts ķīmisko rūpniecību, kā arī pacelt ogļu un tērauda produkciju. Sešgades plāns sāksies 1950. gadā. Ar 1. janvāri Polijā atcels visu preču racionēšanu. Strādnieki un darba zemnieki varēšot visu brīvi pirkt bez kādiem ierobežojumiem.

BBC, Št

Vai ASV pavasarī bija sagatavojušās mobilizācijai?

Jau agrāk ārzemju presē cirkulēja ziņas, it kā šī gada pavasarī saspīlējums ASV un Padomju Savienības starpā kādu laiku bijis tik liels, ka draudējis izcelties atklāts konflikts un ka bīstamo stāvokli esot novērsusi prezidenta Trumena personīgā iejaukšanās.

Kad pagājušajā nedēļā Trumenam preses konferencē lūdza izteikties par tamlīdzīgiem ziņojumiem, ASV prezidents atteicās tos komentēt. Kā informē AFP, vienā no ziņojumiem bijis minēts, ka amerikāņu aviācija pavasarī informējusi Vašingtonu, it kā vistuvākajā laikā esot gaidāms padomju uzbrukums Rietumeiropai. Par spīti šiem slepenajiem ziņojumiem, Trumens ar savu apsvērto rīcību toreiz esot novērsis amerikāņu bruņoto spēku mobilizāciju.

AZ

KOMŪNISTI DRAUD AR „KRIEVU ATMAKSU", bet Maskava klusē

KRIEVIEM NODODAMĀ ŠTOLPES CIEMA IEDZĪVOTĀJI BĒG UZ RIETUMSEKTORIEM

Franču asā rīciba, uzspridzinot padomju sektora raidītāja antennu mastus Berlīnē, šķiet, padomju pusē radījusi pārsteigumu, jo līdz šim rīkoties bija pieraduši krievi, kamēr rietumnieki vairāk apmierinājās ar protestiem. Tādēļ pagaidām nav manāma nekāda konkrēta reakcija no krievu puses, atskaitot ģenerāļa Kotikova steidzīgo personīgo protestu un kādu TASS norādījumu. Vienīgi vācu komūnistu valoda liek domāt par „atmaksu", kādu gatavojot krievi, bet nav vēl noprotams, kāda šī „atmaksa" varētu būt.

„Radio Berlin" direktors Šmits izteicies, ka šī „iejaukšanās padomju kontrolētā territorijā nepaliks bez atbildes". Pavēle torņu uzspridzināšanai neesot vis nākusi no Parīzes, bet no Vašingtonas, un, to izpildot, Francija esot sevi degradējusi par „nožēlojamu amerikāņu koloniju". Šī „nekaunība" pierādot, ka rietumvalstis, kā mierīgas un demokratiskas attīstības pretinieces esot zaudējušas tiesības ilgāk palikt Berlīnē.

Komūnistiskais „Vorwärts" sakās „zinām", ka Francijas politiskajās aprindās valdot liela neapmierinātība par ģenerāļa Ganevāla rīcību, un esot sagaidāms, ka viņu atsauks no Berlīnes, prasot norēķinus arī militārgubernātoram ģenerālim Kēnigam. Franču militārās valdības pārstāvis Berlīnē noraidīja TASS apgalvojumu, ka antennu mastu uzspridzināšana esot pārkāpums pret krievu eksterritoriālajām tiesībām. Krieviem nekad šādas tiesības rietumu sektoros neesot bijušas.

Ģenerālis Klejs Frankfurtē presei izteicies, ka esot „loti pateicīgs" franču okupācijas iestādēm par vi-

PLAISA KLŪST ARVIEN PLATĀKA...
„The Richmond"

ņu rīcību, jo radio torņi nopietni apdraudējuši „gaisa tiltu". Uz kāda žurnālista jautājumu, vai ģenerālis Kleis sagaidot kādu pretakciju no krievu puses un kāda tā varētu būt, amerikāņu militārgubernātors atbildēja, ka nezinot un viņam arī nerūpot to zināt.

Tā kā padomju kontrolētais Berlīnes raidītājs sniedza gandrīz vienīgi komūnistisku propagandu, bieži vien rupjā veidā nonicinot berliniešus un viņu demokratiskos iestādījumus, tad iedzīvotāju sašutums arvien pieauga, un viņi jau agrāk prasīja, lai raidītāja personālam liek izvākties no ēkām britu sektorā. Par iemeslu, kādēļ britu iestādes šiem mudinājumiem nesekoja, minēja iespēju, ka krievi varētu pārtraukt telefona satiksmi starp Berlīni un Vācijas rietumjoslām. Tas arī minēts par vienu no iespējamiem pretsoļiem pēc antennu mastu uzspridzināšanas. Kāds pilsētas sakaru pārvaldes pārstāvis, turpretim, paskaidroja, ka šāda rīciba neliekoties ticama: ar to krievi reizē pārtrauktu sakarus ar savu joslu, jo kābeļi ejot cauri rietumu sektoriem.

Antehnu mastu uzspridzināšana Berlīnei bija liels pārsteigums, jo franču iestādes iepriekš par šādu nodomu nebija ziņojušas ne policijas iestādēm, ne pilsētas pārvaldei. Tūlīt pēc tam padomju raidītāja ēkas britu sektorā pastiprināti apsargāja, neielaižot nevienu svešu personu, arī žurnālistus nē. Svētdien padomju

(Beigas 5. lpp.)

Turcija pretosies jebkuram iebrukumam

ASV armijas ministrs Rojals apmierināts

Kamēr Vašingtonā turpinās sarunas par Atlantika paktu, Savienotās Valstis jau kopš pagājušā gada pavasara sūta uz Grieķiju un Turciju kara materiālus un pārtikas līdzekļus, lai stiprinātu šīs abas valstis pret totālitārisma ekspansiju. Prezidents Trumens drīz pēc savas ievēlēšanas deklarēja, ka amerikāņu palīdzību Grieķija un Turcija saņems arī uz priekšu. Ka Savienotajām Valstīm ir liela interese par šīm abām zemēm, liecina armijas ministra Rojala nesenā vizīte Atēnās un Ankārā. Atgriezies no Turcijas, preses pārstāvjiem viņš paskaidroja, ka ir ļoti apmierināts ar turku armijas apbruņojumu un garu. Ankārā viņam deklarēts, Turcija pretosies jebkādam iebrukumam savās robežās.

AP ziņo, ka Grieķijas valdība iesniegusi Rojalam plašu pārskatu par militāro un saimniecības stāvokli. Tajā, starp citu, ierosināts, lai Grieķijas ziemeļu robežu apsardzību uznemas starptautiskas vienības. Tālāk grieķu valdība lūgusi, lai rietumu sabiedrotie brīdina Dienvidslaviju, Bulgāriju un Albāniju neatbalstīt ģenerāli Markosu. Karu Grieķijā varētu ātrāk nobeigt, ja no Savienotajām Valstīm sanemtu lielāku palīdzību. Grieķu valdība tādā gadījumā varētu palielināt savu karaspēku no 180.000 uz 250.000 vīru.

Banketā, kas Atēnās tika rikots par godu Rojalam, ASV vēstnieks Greidijs pazinoja, ka prezidents Trumens apsolījis Grieķijai palīdzību arī uz priekšu. Tā sasniegs 400 miljonu dolaru gadā, vai par 50 miljoniem dolaru vairāk nekā līdz šim. „Mēs būtu laimīgi," teica Greidijs, „ja ASV palīdzība būtu labāk sekmējusies, bet Grieķija tomēr vēl ir briva valsts un neatrodas aiz dzelzs aizkara".

Amerikāņu žurnālisti ziņo no Atēnām, ka cīņa ar komūnistiem varbūt būtu devusi labākus panākumus, ja tajā aktīvi piedalītos visi grieķi. Lai gan par to neviens atklāti nerunā, ir zināms, ka Grieķijā valda zināmas bažas, kas notiktu, ja izceltos karš. Grieķi domā, ka sabiedrotie nepasargātu viņu zemi no komūnisma invāzijas, tāpat kā savā laikā nevarēja aizsargāt pret Hitleru. Sabiedrotie tādā gadījumā nostiprinātos Afrikā un no turienes sāktu atbrīvošanu. Bet pa to laiku tūkstošus grieķu iznīcinātu vai deportētu.

Ievērojot Grieķijas stratēģisko stāvokli, šīs bažas liekas ne visai pamatotas. Savienotajām Valstīm un tāpat arī Lielbritanijai ļoti svarīgi noturēt Vidusjūras austrumu daļu. Ja komūnisms nostiprinātos Grieķijā, apdraudēts būtu ne vien Turcijas, bet arī visu Tuvo un Vidējo austrumu stāvoklis. Bet tur, kā zināms, atrodas bagātie naftas avoti, kas rietumu sabiedrotajiem ir tik pat vajadzīgi kā asinis.

BBC, NYHT

A, 1948. g. 18. decembrī

ştiem
z ASV

iešu futbola vienību
arētu doties uz Savie-
ju labvēlību, radusies
a naudu no ostas līdz
ākiem latviešu futbo-
saņemtas piekrītošas
rezultātiem varēsim

palīdzību. Protams, ka
neer gīrlis nav vajadzīgas un
nevajadzīga arī šī spēle.

*

V ar savu futbolu pastāvētu
varētu spēlēt visi Francijā,
un Zviedrijā izkaisītie lat-
olisti. Visaugstāk šodien
ena vārds. Svētdien, kopā
g Club Paris spēlētājiem
arīzes pilsētas izlasē, kas
3—2. RCP vārtsargs Vig-
rādījās parīziešu aizsardzī-
Arena brīnišķīgs attēls uz
la „Miror Sprint" vāka jau
. . . Racing Club Strass-
ējās spēlēs vairs nav iedo-
Bebra vārtos. Viņa biedrī-
pildinājusi savu sastāvu ar
bas uzbrucēju E. Sērensenu,
āgenas klubam Frem 40.000
leks. Vanags, kas pagājušā
nas paviesojās Eslingenā,
vā, bet H. Gailis ir viens no
Lenș vārtu šāvējiem. Viņa
ļā uz virslīgu. Vācu klubs
urg vēl pirms 2 gadiem
nevēlējās. Izklausās mazliet
bija. Saprotams, ka mūsu
futbolistu panākumu noslē-
un sevišķi stingri treniņi,
žēl bija ne katru reizi. Fran-
glija, kur spēlē mūsu izci-
. Freimanis, šodien skaitās
ālo futbolistu paradīze un
ir ASV, tomēr maz ticams,
Francijas pašreiz vēlēsies
nizējot latviešu futbola vie-
a, vismaz pagaidām būs jā-

Arn. Šmits

s rekordists G. Hegs uzaici-
Irākā.

atgriezīes Italijas futbola
nts Barasi. Viņš sarunājis,
nā notiks Italijas-Argentīnas
Barasi izsakās, ka dienvid-
a māksla esot fantastiska.
teicama kondicija, milzīgais
ā bumbas tehnika. „Katra
vienība Eiropā būtu sen-
damerikas publika šos bum-
kata par ikdienišķu parādī-

par
ru Ābolīti,
ās ziņas 1944. g. rudenī no
ger Parchim.
zinātu par viņa atrašanās
lūdzu rakstīt L. MARTE-
München 13, Hess Str. 90,
(312)

dāvana ģimenei un
bērniem
s virsvaldes izd.
ākusi grāmata
BAIS GANS
nām Mink-Bornas gleznu re-
Jēzus dzīvi. Archibīskapa
T. Grīnberga ievadvārdi,
ti teksti un dziesmas. Pie-
grāmatnīcās. Cena DM 3.—.
atlaide. Pasūtin. lūdzam
hās ev.-lut. draudzes priekš-
dzēnam: (14a) Stuttgart-Sil-
reiberstrasse 9. (297)

ikā bagātība trimdā
mūsu grāmata!
āvā
UGAVAS VANAGU
GRĀMATNĪCA,
13a) Nürnberg 2.,
A/C Valka.
(280)

ĒVIČA GRĀMATU
KSPEDĪCIJA
n-Grünwald, Römerschanze
grāmatas par jaunām cenām

otēkas, šerijas — 1. nr. K.
„Jūrnieka Gaigala piedzīvoju-
— ā 0,30; 2. nr. Bairona po-
, ilustrēta — ā 1,40; 3. nr.
zejas „Haijalījai", ar autora
grafu — 0,50; 4. nr. „Atmi-
toloģija, ilustrēta — ā 0,60;
Eglīša kantāte „Dievs, Tava
ā 1,— un aforismu krājumu
teica", ar prezidenta ģīmetni
ksā ā 1,50. Atkalpārdevējiem
(313)

piēminot Kurzemes va-
zāle zeldama iet pāri, —
rājus, jaunavas, sievas un
šo zemi un laiku mūžīgu
avu mīlestību,
ndrejs Eglītis
ojis dzeju antoloģiju
ZEMES KRASTS
glītā ietērpā, ar Soikāna
apgādājis
AUGAVAS VANAGU
apgāds

iem un draugiem šeit un pāri
jūrām
uz
VĒSTULU PAPĪRA UN
KĀM KARTĪTĒM
un raksti četrkrāsainā iespie-
apīra. Vēstuļu pac. DM 1,25,
0 gab. Atkalpārd. 20 proc.
šķas paciņas un paraugus iz-
ērtību arī pastmarkās, piesk.
.
s pieņem: Graf. atelj.
Stuttgart — S., Neefstr. 10.
(314)

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER
Nr. 116 (221) 1948. g. 21. decembrī

Ar autora parakstu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā redakcijas domas.

Vai jūsu vārds jau ir sarakstā

„. . . Citādi ar visu varētu samierināties, tikai svešums nomāc. Kad biju nometnē, tad nevarēju iedomāties, ko nozīmē latviska vide. Ja nebūtu latviešu grāmatu un laikrakstu, tad būtu grūti svešumu izturēt . . .“

„. . . Kādreiz man bija slinkums aiziet pāris simtu metru un noklausīties mūsu mākslinieku koncertu, bet tagad brauktu simtiem kilometru . . .“

„. . . Tagad sajūtu, ko nozīmē pašu kultūras mantas. Tās ir burvība, kas arī tālumā cilvēku sien pie tautas . . .“

Tā raksta no trim dažādām zemēm un piekodina un lūdz neaizmirst nosūtīt tiem kādu jaunu grāmatu. Jo viņi grib arī svešatnē palikt latvieši. Un patiesi savas kultūras dzīves turpināšana, kaut arī grūtos apstākļos, ir vienīgā drošā iespēja, izkaisītiem citu tautu vidū tomēr palikt pie savas tautības, domāt vienas domas, just ar viņas sirdi, paturēt viņas dvēseli un garu. Turpināt savu kultūras dzīvi un neattālināties no savas valodas — tie ir divi apsolījumi arī tam, ka to, ko nepabeigs tagadējā paaudze, galā novedīs jaunās audzes. Tāpēc 1945. g. beigās Vācijā nodibinātais latviešu Kultūras fonds ir viens no vissvarīgākajiem iestādījumiem, kādi še veidoti un pastāvējuši.

Laikrakstos nesen lasījām LCP priekšsēža un KF pārvaldes priekšsēža J. Celma aicinājumu gādāt, lai fondā ieplūstu līdzekļi un tas varētu kaut daļēji veikt savus uzdevumus. Bija minēti arī nedaudzi vārdi, kas jau fondom nodevuši savus ziedojumus. To gan nebija daudz — pāris izglītības darbinieku, viens kooperātīvs un viens laikraksts. Tātad sākums . . . Jācer, ka tagad šis saraksts jau būs pastiepies garāks. Īpaši jācer, ka sarakstam ar savām artavām pa šo laiku būs pievienojušies mūsu saimniecības pasākumi un ļaudis, kam nav sveša uzņēmība: lai cik niecīgi šie pasākumi būtu, viņu rocība tomēr atļaus atlicināt dažas markas, dažas desmit markas un varbūt arī vairāk.

Tomēr tas būtu iespējams tikai tad, ja būs skaidra apziņa par šādas rīcības absolūtu nepieciešamību, ja būs griba šo apziņu izpaust darbos, ne vien vārdos apliecināt, kas gan ir viegli, bet nedod neko. Varbūt arī tāpēc tik daudz runājam par kopības lietām, un tik maz ko izdarām, it kā šī kopība nebūtu mēs paši. Cik tālu tā var aiziet, liecina dialogs kādā sanāksmē, kur bija runa par nelielu algas nodokli latvisko skolu uzturēšanai, pie kam šis nodoklis no ģimeņu cilvēkiem bija paredzēts par 1 proc. mazāks nekā no tiem, kam par bērnu pulciņa uzturēšanu nav jādomā. Tad uzreiz aizmirsās, ka vietā un nevietā mēdzam runāt par tautas mūžu, un cilvēks, kas studēdams Latvijas universitātē no savas tautas katru gadu bija saņēmis vismaz 300 latu lielu piemaksu (tik daudz Latvijas valsts gadā piemaksāja par viena studenta izglītošanu), izsaucās: „Kas tad tā par lietu — šie tik laidīs bērnus pasaulē un mēs lai maksājam nodokļus! Tas nav pareizi!“

Arī par līdzekļiem Kultūras fondam, iespējams, teiks to pašu: „Šie tik taisīs kultūru un mēs lai maksājam.“ — Velti būtu tādus runātājus mēģināt pārliecināt, teiksim gan, lai viņi pēc tam vairs nerunā par nacionāliem jautājumiem, lai necērt nost zaru, uz kuŗa paši sēd un lai nepiegružo aku, no kuŗas vēl joprojām arī paši dzer. Dzīve mēdz skarbi norēķināties un var arī tā notikt, ka šiem „augstprāšiem“ kādreiz būs jāmeklē patvērums tur, kur tie tagad vīzdegunīgi šņaukā savas pārgudrības.

Ir taču skaidrs, ka mūsu latviskos iestādījumus nepalīdzēs uzturēt nekādas starptautiskas palīdzības organizācijas. Tad jābūt arī skaidrībā, vai mēs tos vēlamies. Bet ja vēlamies, tad mums pašiem — un tikai pašiem arī jārūpējas, lai tie varētu pastāvēt. Aicinājums ziedot Kultūras fondam ir skaidrs ceļš, kas ved uz iespēju vairošanu lai latviskais gars varētu izpausties arī turpmāk, lai tas sasniegtu mūs tiklab Vācijā kā citās zemēs, kur varbūt nonāksim. Tas ir ceļš, kas auž īsteni ciešas saites pāri tālumiem latviešu vidū.

Pēc viena mēneša tuvosies diena, ko Latvijā dēvējām par grāmatu dienu, par kultūras dienu. Ap to laiku bija paradums jo atsaucīgi domāt par mūsu garīgās kultūras iestādījumu atbalstīšanu. Darīsim iespēju robežās to pašu arī tagad. Nometņu skolas būs pateicīgas par katru grāmatu, par katru kultūras vērtību, ko tām sniegsim, un pateicīgs būs Kultūras fonds par visu, kas dāvinājumu ceļā nonāks tā rīcībā. Visu, ko šī mērķa labā darīsim, būsim darījuši arī paši savā labā. Un kurš gan būs tas, kas sev nevēlēsies palīdzēt, kas sev nenovēlēs laba?

Ziedojumi Kultūras fondam adresējami LCK saimniecības nozares vadītājam J. Niedram: (20a) Augustdorf bei Detmold, Latvian DP Camp.

—aba—

Miljons lauztu solījumu

IETEIC 200.000 BALTIEŠU DP NOMETINĀT ALASKĀ

V. B. Kurtnijs žurnālā „Collier's“, iztirzādams DP problēmu, norāda, ka miljons cilvēku Eiropā kļuvuši par „statistikas cipariem“. IRO tos rūpīgi saskaitījusi, pārbaudījusi, reģistrējusi aktīs. Bet, apmeklējot DP nometnes, šī miljonu statistika sairst individuālos dzīves stāstos un veselā miljonā lauztu solījumu.

„Šo cilvēku aprūpe,“ norāda Kurtnijs, „izmaksā apmēram 30 centu dienā, — tik daudz Amerikā maksā silta desiņa un tase kafijas. Šie ļaudis bēguši no komūnisma un ar visu sirdi gribētu kļūt par derīgiem brīvo rietumu sabiedrības locekļiem, bet viņus lēnām pārvērš par vienu miljonu spēcīgu bumbu ar laika degli, un galīga vilšanās var tiem kādreiz likt eksplodēt un kļūt par mūsu sūrākajiem ienaidniekiem.“

Tālāk Kurtnijs runā par valstīm, kas ielaiž tikai darba spējīgus vieniniekus, bez ģimenēm vai savu pilsoņu radiniekus, un par valstīm, kas izmeklē noteiktu skaitu sev īpaši noderīgu strādnieku. Rezultātā trīs gadus pēc „atbrīvošanas“ izvietoti tikai 115.000 DP, bet 500.000 gaida uz IRO 16 dalībnieču nāciju rīcību.

Lai pareizi novērtētu ASV pienākumus pret DP, vispirms esot jāizkliedē daži aizspriedumi un aplami pieņēmumi. Pirmkārt, nav tiesa, ka gandrīz visi DP ir žīdi. 61 proc. no viņiem ir katoļi, tad seko luterāņi un žīdi, par kuŗiem ļoti sekmīgi rūpējušās žīdu organizācijas visā pasaulē. Otrkārt, nav arī tiesa, ka visi DP lauztos uz ASV. Trešā kļūda esot uzskats, ka DP nāk galvenokārt no „nabadzīgajām“ nācijām. Tiesa gan esot, ka visi DP ir nabadzīgi; bagātniekiem nav grūti nokļūt tur, kur tie vēlas. Bet, norāda Kurtnijs, arī itali un īri, kas uzbūvēja ceļus pāri Amerikas kontinentam, bija nabadzīgi, tāpat skandināvi, kas aiznesa auglību pāri prērijām no Misisipi līdz Rokija kalniem, kā arī poļi, skoti un lietuvieši, kas radīja mugurkaulu Amerikas lielrūpniecībai. DP ir nabagi, bet ne sociālās apgādes kandidāti. Viņi ir dzīves kandidāti katrā zemē, kas dos viņiem iespēju iegūt kādu govi, šķūni, māju, darba rīkus.

Amerikāņu tautsaimnieki atzinuši, ka DP jūtami veicinātu ikvienas zemes labklājību, kas tos uzņemtu, un norāda uz Zviedrijas piemēru, kuŗas 30.000 baltiešu bēgļu ne vien atpelnījuši viņu radītos izdevumus, bet tagad ik gadu palielina Zviedrijas tautas ienākumu par 200 miljoniem dolaru. DP vidū ir sevišķi daudz piedzīvojušu strādnieku tādās nozarēs, kuŗās ASV ir darba roku trūkums: slimo kopējas, mājkalpotājas, lauksaimnieki.

Uz kārtējo imigrācijas kvošu pamata kopš kaŗa beigām ASV iekļuvuši labi ja 20.000 DP. Kopējā kvote ir 153.929 imigranti, kam jāizlien caur sīku veselības, rakstura, financiālā stāvokļa, politiskās drošības un citu kontroļu sietu. Pie tam tie DP, kuŗu kuģa biļetes samaksājuši un kuŗiem uzturēšanu garantējuši radi, nebūt nav obligāti pats DP „krējums“, tie ir vienkārši laimīgākie viņu vidū. Liela daļa DP ir spēcīgi, enerģiski jauni cilvēki, kas, domājams, labprāt kalpotu ASV armijā. Daži armijas pārstāvji norāda, ka 200.000 baltiešu nometināšana Alaskā būtu teicams drošības solis, jo šie DP vairumā esot stingri, raupji, strādīgi ļaudis, pieraduši pie dzīves brīvā dabā un pie klimata, kas līdzīgs Alaskas klimatam, un bez tam — pazīst un izprot komūnistus.

Minesotas gubernātors Jongdāls, norādot uz lauku iedzīvotāju skaita mazināšanos astoņos ASV „maizes klēts“ štatos, sešu gadu laikā par 750.000, izteicies, ka viņš labprāt redzētu visus DP nometinātus ASV Vidējo rietumu ziemeļdaļā. DP problēma ir viena no daudzām, kas gaida jauno kongresu, nobeidz Kurtnijs. Tiesa, tā gan nav vissvarīgākā no visām, bet tā ir vishumānākā. Īstais jautājums ir: vai Amerika praktizē demokratiju vai tikai financē to, segdama 46 proc. no IRO gada budžeta.

Pazīstamais miljonu tirāža žurnāls „Readers Digest“, pārdrukājot Kurtnija rakstu, piedāvā lasītājiem, kas DP problēmas risināšanu ASV gribētu konkrēti atbalstīt, bezmaksas papildu materiālus diskusijām.

Eksperimentu zeme

VĒSTULE LATVIJAI NO AUSTRĀLIJAS

Nu ir tik tālu, ka varu noteikti apgalvot: esam Austrālijā. Kopā ar sievu dzīvoju Bathurstas nometnē, vismaz trīsreiz lielākā istabā, nekā mums bija Hochfeldā. Precētus ļaudis te novieto atsevišķās istabās, apmēram 5 pārus katrā mājā. Nometne stiepjas gandrīz 5 km garumā gar asfaltēta ceļa malu. Pašreiz vēl tukši 3 ēku bloki. Tos cītīgi remontē. Vargā pie Kanbēras drīz atklās jaunu caurlaides nometni sievietēm un bērniem, kuŗu vīri un tēvi jau strādā te.

Austrālijā ir daudz tā saukto „svētdienas komūnistu“. Šeit mēdz teikt: ja cilvēks līdz 25 gadu vecumam nav komūnists — viņam trūkst sirds, bet ja pēc tam viņš vēl ir komūnists — tad tam nav galvas. Šie cilvēki pret ieceļotājiem izliekas draudzīgi, vismaz pret katru atsevišķi — noteikti laipni. Pat tie, kas atbraucējus necieņī, saka: „Bet jūs esat izņēmums.“ Skolotājs, kas mums katru dienu 2—4 stundas māca angļu valodu, teica, ka Austrālija esot eksperimentu zeme. Kaŗa laikā izmēģinājuši pārdzīt lopus no japāņu apdraudētās piekrastes, arī tagad notiekot dažādi izmēģinājumi, bet dārgākais eksperiments austrāliešiem esot mēs — ieceļotāji.

Dzejnieks T. Tomsons šajās dienās aizbrauca ūdens dambja būves darbos pie Sidnejas. Komponistu E. Freimani austrālieši sauca jau par „Tu“, bet beidzot viņam tomēr vajadzēja aiziet meža darbos pie Pertas. Jā, angļu draudzību nevar uzņemt franciski . . . Dziedone E. Ārone strādā Kanbērā.

Žēl, ka mūsu labais kuģis „Castelbianco“ vairs nebrauca pēc dīpīšiem, bet devās uz Ķīnu lai glābtu turienes bēgļus. No Austrālijas pagaidām zinu tikai tik daudz, ka te ir daudz trušu un papagaiļu. Apskaužu dzīvniekus ar astēm, jo tie var pagaiņāt mušas.

Bathurstā, decembrī.

Alb. Prieditis

Neparastais Zviedrijā

VĒSTULE NO ZVIEDRIJAS

Esmu dzirdējis sakām: „Tik bieži gadās, ka cilvēks, kas redz un apbrīno mežu — neredz atsevišķus kokus, bet tas, kas vērš skatu uz atsevišķu koku, nekad neiegūst jēgu par mežu.“ Jocīgi, bet tomēr tā ir.

Kādreiz Rīgā, kad iznāca runa par zirga gaļu, domāju, ka to ēd tikai tatāri. Ne prātā nevarēja iešauties, ka šepat tuvumā, pāri Baltijas jūrai, zviedru tauta jau vairāk kā 50 gadus arī ēd zirga gaļu, uzskatot to pat par sevišķu delikatesi. Tagad bieži gadās darbā, ka kaimiņi labsajūtā saka: „Fin, fin!“ (labs, patīkams), rādīdami, ka uz sviestmaizītes zirga gaļa. Mēs gan vēl neesam šai ziņā pārzviedrojušies.

Vecos laikos dažreiz uznāca patika palasīties dārzkopības grāmatas. Atceros, ka vienā bija rakstīts, ka ļoti pareizi par dzīves standartu atsevišķās valstīs varot spriest pēc kāpostu patēriņa . . . Droši vien, tas arī tā ir! Pēc Latvijas statistiskās pārvaldes ziņām vidējais latvieša ienākums 1938. gadā bijis 96 zelta franki, bet zviedra 297 franki. Tādēļ arī mēs ēdam tik ļoti kāpostus, gan zaļus, gan skābētus, gan vārītus, gan sautētus. Bet še skābētus kāpostus nepazīst. Bēg no to smakas un ļoti brīnās par to latviešu profesoru, kas Stokholmā savā dzīvokļa atklātā balkonā bēdīga izskata mucā tos skābē.

Atceros savas vecāku mājas. Tur saimes istabā liela krāsns. Uz mūrīša mulda ar javu. Tā pierūgusi. Un māte, sviedrus slaukot, ar lizi kust no muldas uz krāsni un atpakaļ. Un tā 5, 6 vai 7 milzu kukuļi. Tā bija smaržīgā, garšīgā rudzu maize . . . Tagad luncinām mēles gar sacukuroto kviešu maizi. Rudzu maizi bēgļu ļaudīm uzņēmīgi veikalnieki piegādā no Zviedrijas apgabaliem, kur tādu vēl lieto (pieved no ceptuvēm, kas 500 km atstatu). Arī jocīgi!

Pēc statistiskiem datiem uz katru Zviedrijas iedzīvotāju rēķina 1,5 velosipedu, pie kam rēķinā ieskaitīti gan mazi, gan jauni, gan veci. Tādēļ interesanti noskatīties, ka, darbam fabrikās beidzoties, uz dzīvākiem satiksmes centriem dažās minūtēs padrāžas garām vairāki tūkstoši velosipedistu, un svētdienās uz tirgus laukumiem redzami viens pie otra vairāki tūkstoši velosipedu, kamēr braucēji noskatās futbola sacīksti vai filmu.

Pēc tās pašas statistikas uz katriem 29 zviedriem ir viens vieglais auto un uz 100 smagā mašīna. Braukt no Jelgavas līdz Rīgai bija labs gabaliņš, bet līdz Piebalgai — vecāku mājām — jau gaisa gabals . . . Tagad attāluma izjūta daudz citādāka. Dzīvīti Zviedrijā uzsāku Kalmarā (pret Elandes salu). Tā no Eskilstunas ap 500 km. Sajūta — ka tas nekas! Stokholma tagad 120 km, bet sajūta — kas tas, nieks! Mēs dzīvojam starp jūrām. Un tādēļ temperātūra — kā vējš pūš! Vakardien augšā Laplandē bija —8 gr. un 25 cm bieza sniega kārta, bet pie mums 10 gr. silts. Vasarsvētkos, kad bijām pie Kalmaras — ap pl. 10. vakarā bija 6 gr. silts un lija, no rīta pl. 7 debesis pilnīgi skaidras, un saule tik mīļi sildīja, bet ūdeni klāja ap 3 cm bieza ledus kārta.

I. Bārdiņš

Trīs šķērsgriezumi

VĒROJUMI AUGSBURGAS, BUCBACHAS UN GRONAS IZCEĻOTĀJU NOMETNĒS

Saka, ka mātei visi bērni vienādi mīļi. Liekas, ka mūsu „dīpīšu mātei“ IRO arī visas nometnes vienādi mīļas. Un tomēr, ja arī tā būtu, bērni arvien izjūt diferenci. To zina „bērni“, kas dzīvojuši IRO dažādajās izceļotāju nometnēs.

Augsburga. Bijušās kazarmas. Ēdamtelpas agrākajās garāžās. Smēķēt aizliegts. Traukus iedzīvotāji saņem katrā maltītē. Tie pašiem jāmazgā un tūlīt jānodod atpakaļ. Gulēšana uz maisiņiem, izsniedz vienu amerikāņu segu. Policija pie vārtiem kontrolē ienācējus, bet neko neiebilst, ja atgriežas arī pēc pusnakts. Informācijai — īpaši dēļi katrā blokā un informācijas birojs.

Bucbacha. Tāpat bijušās kazarmas, bet jau labākas. Reģistrējoties izsniedz vienu vatēto amerikāņu segu, vienu parasto un palagu — maisu. Gulēšana saliekamajās armijas gultiņās. Izsniedz arī armijas katliņu. Ēšana ēdamzālē. Katliņā lej vienu, otro ēdienu izsniedz metalla paplātē. Traukus nomazgā, katliņu atdod, paplāti patur. Ēdamzālē uzraksts: „No smoking“. Policija stingri kontrolē ienācējus. Pēc pl. 23 nav atļauts iziet, vēlāk atnācējus reģistrē un brīdina. Informācijai — skaļrunis ēdamzālē un pagalmā, arī dēļi, bet ne ar ātru un precīzu informāciju.

Grona pie Brēmenes. Lieliskas kazarmas. Atbraucējus stacijā sagaida automašīnas. Policisti rūpējas par rokas bagāžas iekraušanu. Novērš drūzmēšanos, mašīnai pieliek pat dēļu kāpnes (ne trepes ar apaļiem kokiem) un neļauj iekāpt vienā mašīnā vairāk par 14 personām. Reģistrāciju veic 3—4 reizes ātrāk nekā iepriekšējās nometnēs. Telpās centrālā apkure. Izsniedz amerikāņu vatēto un parasto segu, palagu, galvas maisiņu un tā pārvelkamo. Silts un auksts ūdens, dušas katru dienu. Pusdienas gaišās telpās. Izsniedz traukus, tos pēc maltītes atņem. Mazgāšanas rūpes atkrīt. Izejas laiks — no pl. 10—22. Stingra kontrole. Aizliegts ienest pārtikas vielas. Informācijai — īpaši dēļi katrā blokā. Nometnei savs pasts, lasītava un kino zāle.

Bēdas stiprāku malku cienītājiem — kamēr Augsburgā un Bucbachā YMCAs kantīnēs var dabūt vīnu un cigaretes, te — nekā tāda. Ir ābolu sula, kūkas, maizītes. Bet — Grona ir angļu joslā. Tuvāk arī mērķim — jaunajai zemei.

Gronā pūš jūras vējš. Tas šūpo kuģus, kas no tuvējām ostām aizved tūkstošiem dažādu tautību DP.

Z. Bārda

Pie darba un Reinas vīna

KĀDAS ANGĻU JOSLAS LATVIEŠU SARGU VIENĪBAS DZĪVE

Veselu gadu runāja, bet tikai aizgājušās vasaras otrajā pusē beidzot piepildījās, ka lielam skaitam angļu joslas latviešu radās ievērojamas darba iespējas pie angļu okupācijas armijas vienībām, un Šlezvigas-Holšteinas apgabala pamatnometnēs spēcīgu vīru palicis ļoti maz.

Lejasreinas apgabalā gandrīz katrā lielākā ciemā un daudzās pilsētās tagad novietotas latviešu civīlo sardžu rotu grupas. Novietojums telpu ziņā ir laimes loze. Katra grupa tomēr arī sliktākās mājvietas cenšas iekārtot iespējami gaumīgi. Iepazīstoties ar kādu rotu, kas ir pati pirmā un vienkopus lielākā šajā apgabalā, redzams, ka līdzšinējās gaitās nav bijis mazums grūtumu. Tomēr viss pamazām un noteikti ar kopēju komandējošā sastāva un pašu vīru enerģiju pārvarēts un vistālākajā Aizreinas stūrī, plašā viršu tīreļa malā veidojas latviešu vienība, svētīta ar stipru garu. Rotas ikdiena norit blakus Brigenes ciemam, kuŗā daudz vēlīgu meiču un Reinzemes vīna.

Vēl arvien daudz pūļu vajadzīgs intensīvākas sabiedriskās un kultūrālās dzīves noorganizēšanai. Darbojas gan Daugavas Vanagu nodaļa, arī YMCA. Vissvarīgākais darbs ir labklājības komitejai, kuŗai modri jāraugās arī uz vienības saimniecību, lai neviens nebūtu neapmierināts. Rota, pēc Daugavas Vanagu aicinājuma, jau ziedojusi kaŗa invalidiem Bedburgas pārskološanās centrā DM 336. — un, tuvojoties ziemas posmam, ir nodoms ar dāvanām iepriecināt arī latviešu bāreņus kādā angļu joslas bērnu namā.

Drīz nobeigs kāroto atpūtas telpu izbūvi. Telpās iekārtos kantīni, būs arī pieejamas dažādas spēles, lasāmgalds un varēs klausīties radio. Rota sevišķi pateicīgi atceras latviešu stīgu kvarteta koncertu jaunajā novietnē, bet atceras arī kādus cirkus mākslinieku, kuŗi „neparedzētu“ apstākļu dēļ neieradās.

Viršu tīreļa malā, aiz kuŗa augstu debesīs slienas sarkanu ķieģeļnīcu kūpošie dūmeņi un katrā vismazākajā zemnieku ciemā saulē vizuļo vismaz divi smaili baznīcu torņi, dienu un nakti — līdz pat Holandes pierobežai nepārtraukti rit darbs, un saredzami plīvo mūsu karogs. Dievticīgās Reinzemes ļaudīm tas sludina, ka, arī bez savas zemes palikuši, posta un izmisuma laikā šie vīri ir palikuši sev uzticīgi.

—it.

Nometņu dzīve

MĀCĪTĀJS K. Purgailis ziņo no ASV, ka tautieši Vācijā Ziemsvētkos var sagaidīt dāvanu saiņus no baptistu draudzēm. Reizē tomēr arī lūgts aizrādīt, ka nav viņa spēkos atbildēt uz daudzajām vēstulēm, kaut darīts viss iespējamais palīdzības darbam. Māc. Purgailis vēl paskaidro, ka viņam nav nekādu iespēju sagādāt galvojumus ieceļošanai ASV, kāpēc ir veltīgi rakstīt.

IZKĀRTOJUMS angļu joslas DP emigrācijai uz ASV 1948. g. DP likuma ietvaros arvien vēl atrodas angļu un amerikāņu iestāžu un IRO apspriešanā. Iekām nekādi noteikumi nav izstrādāti, DP, kas vēlas izceļot uz ASV, jāgaida, kamēr angļu vai IRO iestādes paziņos, kas viņiem jādara.

FIŠBACHAS nometnes latviešu audumu ornamentikas meistaru kursa nobeiguma izstāde notiek no 28. dec. līdz 1. janvārim.

ASV katoļi garantē iebraukšanu 69.000 DP.

ASV katoļi piedāvājuši sagādāt darbu un dzīvokļu garantijas 69.000 DP, ziņo NCWC (Nacionālās katoļu labklājības konferences) direktors Vācijā un Anglijā māc. Bernass. Viņš Frankfurtē jau saņēmis 8000 garantiju, ko varēs izmantot 24.000 cilvēku, ieskaitot ģimenes locekļus. Māc. Bernass informē, ka vēl 15.000 garantiju esot Ņujorkas centrālajā iestādē. Ņujorkas garantiju devēji vien sagādāšot 45.000 cilvēkiem iespēju sākt jaunu dzīvi ASV. Katoļu misija uzņemšoties atbildību arī par jauno ieceļotāju nogādāšanu no ostas līdz darba vietai.

Ieceļotāju kuģi neuzņem sievietes, kas ir sestajā grūtniecības mēnesī un viņām emigrācija uz vienu gadu jāatliek. ASV lietuviešu palīdzības organizācijas tagad cenšas panākt, lai šo izceļotāju kategoriju pārvadātu lidmašīnās un viņu dēļ neizjuktu visas ģimenes emigrācijas plāni.

Pārvedot mums naudu pa pastu, neaizmirstiet uz pārveduma talona otrā pusē atzīmēt, par ko Jūs maksājat.

VĒSTULES REDAKCIJAI

I. Jaunulis, Fišbachā

JAUNATNE

Par mums, jaunatni, bargi brēc: jaunatne tukša un samaitāta. Bet es domāju, ka jaunatne grib būt laba, slāpst ideālu, bet kad izlasa dažu labu uzslavēta rakstnieka grāmatu, tad jājautā, kāpēc tāda vispār rakstīta. Tāpat ar skolām: mums ir pašiem savas mācības iestādes, bet galu galā esam tādi iznākuši, ka neprotam nevienu svešvalodu. Ko mēs pasaules vējos mēmi iesāksim?

Mūs strostē un zobo, bet vai ar to kas līdzēts? Mēs maldāmies kā pa tumsu. Dodiet mums dzīvus paraugus, mēs pratīsim tos mīlēt un tiem sekot, bet ar runām un sprediķiem nekas nelabosies. Tā rodas vienīgi rūgtums.

Kas tagad notiek aiz „dzelzs aizkara"

KO DŽONS GUNTERS REDZĒJA DIENVIDSLAVIJĀ, UNGĀRIJĀ, ČECHOSLOVAKIJĀ UN POLIJĀ

Pazīstamais amerikāņu publicists un vairāku grāmatu autors Džons Gunters žurnālā „Look" sniedz novērojumus, kas iegūti, apceļojot četras no Eiropas valstīm aiz „dzelzs aizkara", un tiekoties gan ar „mazajiem ļaudīm" šais zemēs, gan vadītājiem komūnistiem. Brauciena Gunters pārliecinājies, ka aplams ir uzskats, ka visas Maskavas satelītvalstis ir vienveidīgas pēc gara. Visās četrās apmeklētajās zemēs gan ir komūnistiskas diktatūras, maskētas par „tautas demokratijām", ir arī citi „kopējie saucēji", bet ir arī ļoti lielas atšķirības.

Dienvidslavija ir visrevolūcionārākā pēc gara un pārvaldes uzbūvē visvairāk atgādina Padomju Savienību. Kaut gan Tito un Stalins patlaban ir ienaidnieki, vairums dienvidslāvu sevi uzskata par ciešu iesaistītiem padomju orbītā. Polija, kaut arī ģeografiski vistuvākā, Padomju Savienībai pagaidām „visnedrošākā". Poli arī ir visenerģiskākie jaunuzbūvē, atstājot otrajā vietā dienvidslāvus. Čechoslovakija, raksta Gunters, gan ir zem stipra krievu spiediena, bet tomēr pārāk liela kumoss, lai to norītu vienā paņēmienā. Vislabāk pagaidām tikusi cauri Ungārija, kur režima despotismu izmana vismazāk.

Gunters raksturo arī divas zemes, kuras viņš braucienā nav skāris: Rumāniju un Bulgāriju. Rumānija šķietot tās no satelītiem, kas visvairāk ir zem krievu dūres, visvairāk piesātināts padomju idejām, visvairāk noslēgts no pārējās ārpasaules un visgrūtāk pieejams ārzemniekam. Bulgārija vistālāk reālizējusi zemes reformu un citas padomju idejas. Bulgāriem piemītot kāds dabisks primitīvisms un drosme, kā trūkst visiem kaimiņiem.

Visām pieminētajām zemēm, konstatē Gunters, ir savas pašu specifiskās nacionālās problēmas, un grūti pateikt, kādā mērā internacionālajam komūnismam izdosies mīkstināt vai likvidēt asos nacionālos spriegumus, kādi šai pasaules stūrī ir kopš gadu simteņiem. Vairums poļu un čechu vēl tagad izrāda dziļu naidu un bailes no vāciešiem. Ungārijā joprojām dzīvs nacionālisms, un komūnisti vispār vēl bīstas Austrumeiropas tautu nacionālos instinktus. Nacionālisms ilgākā periodā pat varētu izrādīties spēcīgāks par komūnismu. Dienvidslavija iepojas ar to, ka tā vienīgā atbrīvojusi sevi viena pati. Ungārija ir vienīgā neslāvu valsts Eiropā, kas kļuvusi komūnistiska.

Čechoslovakijā komūnisms nav radīts nedz ar „atbrīvošanu", nedz „tautas sacelšanos", bet ar apvērsumu. Apvērsums čechus satriecis daudz vairāk nekā dienvidslavus vai albāņus, kas demokratiju mūsu izpratnē nekad nav redzējuši. Čechoslovakija arī ir vienīgā rūpniecības zeme, kas kļuvusi komūnistiska, pie kam tās rūpniecība bijusi pieskaņota rietumiem. Tagad krievi pūlas pārskaņot čechu rūpniecību no luksa un patēriņa precēm uz mašīnām, tēraudu utt., piemērojoties Padomju Savienības un tās satelītu vajadzībām. Tāpēc Prāgā gandrīz vairs neredz patēriņa preces.

Otrs „speciāls gadījums" ir Polija, kas bez dabiskām robežām, atsegta atrodas starp diviem milzeņiem — Krieviju un Vāciju ar sarkano armiju nevis vienā vien, bet abās pusēs aiz robežām. Kas notiks ar Poliju, ja Vāciju sovjetizētu? Un ja kaut kad nākotnē izceltos karš starp Krieviju un Vāciju, Polija atkal būtu kaujas lauks. Komūnisti apgalvo, ka komūnisms likvidēšot veco naidu un visas trīs zemes sadarbošoties.

Savus secinājumus Džons Gunters savelk kopā 10 punktos.

1. Visas satelītu valdības noliedz, ka tās būtu satelīti, bet uzsver savas „tautas demokratijas". Pati Padomju Savienība nav pūlējusies sevi tā nosaukt. Visas minētās zemes ir skaidri totālitāras, bet dažādās pakāpēs.

2. Krievu ietekme viscaur milzīga, bet krievi nekur nav redzami. Krievu garnizoni, saukti „sakaru vienības" ir Ungārijā un Polijā, bet ļoti izolēti no atklātības. Svarīgākajos valdības amatos visi noteicēji amatvīri ir Maskavas trenēti un arī bieži ciemojas Maskavā.

3. Kremļa cīņa pret Tito ir ļoti nikna un svarīga. Ja Tito uzvar, Maskava riskē ar jauniem nepaklausības gadījumiem.

4. Neviens no satelītiem nav sagatavots karam, nedz arī karu vēlas. Ja Maskava šīs valstis ierautu karā, tas būtu viņu gals, un viņas to apzinās.

5. Naids pret vāciešiem šais zemēs ir dziļš un nebeidzams.

6. Nostāja pret ASV kombinējas no bijīga respekta, nezināšanas un bailēm. Vairums ļaužu pārliecināti, ka ASV tiem uzbruks, nie tam drīz.

7. Komūnisti visās četrās zemēs ir mazākumā un valda ar koalicijām, bet cenšas pāriet uz atklātāku varas koncentrāciju savās rokās, maskējoties vienīgi ar „tautas frontēm" un „apvienošanām".

8. Vairākās valdības izcila loma ir žīdiem. Pārmaiņu gadījumā iespējami antisemītisma izpaudumi.

9. Katrai valstij aiz „dzelzs aizkara" ir savs div-, trīs-, četr-, piecvai sešgades plāns. Gandrīz visa rūpniecība nacionālizēta. Zeme vēl nav necik kolektivizēta, bet tas var notikt drīz. Radikālāko komūnistu tendence ir likvidēt turīgāko zemnieku šķiru.

10. Iebraucēju visvairāk pārsteidz lielā nabadzība.

Lietas var mainīties uz labo pusi, beigās raksta Gunters, bet arī tad kaut kas no tagadējā režima paliks šais zemēs, kas nekad neatgriezīsies pie 1939. g. Loti jāšaubās, vai ASV tagadējos apstākļos vārētu saprasties ar zemēm aiz „dzelzs aizkara". Citas cerības būtu, ja Austrumeiropā rastos īstas demokratijas, kas tūdaļ izveidotu buferi starp austrumiem un rietumiem un sagādātu turienes tautām pašām labāku dzīvi.

Maršala Čangkaišeka kundze, kurai bijusi liela ietekme nac. Ķīnas politikā, šoreiz atgriežas no Vašingtonas bez cerētiem panākumiem. Prezidents Trumens un amerikāņu sabiedriskā doma noraidījusi papildus palīdzību Ķīnai, jo no Savienotajām Valstīm ievestie ieroči un kara materiāli beigu beigās nonākuši komūnistu rokās.

Valdības krize mīlestības atklājuma dēļ

Japānas finanču ministrs Šanroku Izumijana atkāpies no amata skandāla dēļ, ko viņš radījis parlamentā. Iereibušā stāvoklī ministrs parlamenta gaitenī tuvojies 48 gadus vecajai deputātei Haruei Jamašitai, kas ir jau vecmāmiņa, un atklājis viņai mīlestību. Viņš to apkampis un izsaucies: „Es tevi mīlu, un man ir gluži vienalga, kas notiek ar budžeta projektu!" Jamašitas kundze par finanču ministra uzvešanos sūdzējusies parlamenta sēdē. Deputātiem skali smejoties, sasaukta ārkārtēja valdības sēde, pēc kuras ministru prezidents Šigeru Jošida pieņēmis ministra Izumijanas atkāpšanos.

Pēc tam parlaments pieprasījis arī paša ministru prezidenta un visas valdības atkāpšanos, jo valdības galva esot atbildīgs par savu ministru uzvešanos. Bez tam agrākais sociālistu deputāts barons Šizuo Kato apvaino Jošidu, ka viņš pagājušajā gadā esot pieņēmis no tekstilrūpniekiem kukuļus 1 miljona jenu apmērā. Liberāļu partijas pārstāvis to apzīmēja par ziedojumu Jošidas partijai, bet nenoliedza, ka premjērs naudu izlietojis personīgām vajadzībām.

SZ, NZ

Priekšsvētku pircēji veikalos

ANGLIEM JĀATSAKĀS NO TĪTARA UN VISKIJA, BET VĀCIEŠIEM NO CIGARETĒM

Ziemsvētku tuvošanos parasti rāda ne vien kalendārs, bet arī rosība veikalos, tirgos un dzīvokļos. Jāpērk dāvanas, uz kurām gaida miljoni visā pasaulē, namamātēm jādomā, ko likt galdā, bet vīrieša cilvēks kļusībā aplēš, cik glāzītes būtu derīgi iedzert un ko tajās liet. Rietumvācijā šogad pirmoreiz svinēs Ziemsvētkus jaunās markas ietekmē, kas lielā mērā pārvērtusi saimniecības dzīvi. Tāpēc interesanti vērot, ko laudis pērk, cik izdod un vai nesūdzas par augstajām cenām.

Ja jāatbild uz pēdējo jautājumu, tad droši var teikt — sūdzas gan, bet tomēr beigās pērk. Seviški lieli pieprasījumi ir pēc tekstilijām, apaviem, veļas un ādas precēm. Tas vērojams visur — Minchenē, Štutgartē, Frankfurtē, Bādenbādenē un Berlīnē. Bet cenas kāpj nevis pēc mēnešiem, bet pat nedēļām un dienām. Piemēram, kādā mazā Bavārijas apriņķa pilsētiņā labs ādas portfelis priekš trīs nedēļām vēl maksāja 90 marku, tagad cena sakāpusi jau uz 130 markām.

Minchenē laudis visvairāk pieprasa praktiskas lietas — tekstilijas, mājsaimniecības piederumus, apavus un bērnu spēļu lietas. Kamēr trauki, virtuves piederumi un bērnu spēļu lietiņas dabūjamas gandrīz neierobežotos vairumos, apģērbus un apavus raušus izķer no pārdevēju rokām. Gandrīz visur no veikaliem pilnīgi pazudušas cigaretes un dzērieni. Diemžēl, 2300 t jēltabakas no Savienotajām Valstīm pienākušas Brēmenē par vēlu un tikai pēc Jaungada sagaida tās parādīšanos tirgū. Toties melnajā tirgū pīpējamā netrūkst. Lai cik tas dīvaini arī izliktos, amerikāņu cigarešu cena pēdējās dienās ievērojami nokritusi — par paciņu reti kur maksā vairāk nekā 7 markas, bieži piedāvā pat par 6. Kelnē lielos krājumos dabūjama Beļģijas šokolāde, kas, jādomā, ievesta kontrabandas ceļā.

Praktiskas lietas galvenokārt pieprasa arī Hamburgas veikalos. Karštata tirdzniecības namu dienā apmeklē vairāk nekā 20.000 pircēju. Pēc tirgotāju liecībām, parādījies atkal priekškara solidais pircēja tips, kas pacietīgi nogaida, kamēr dabūjamas tikai labas kvalitātes mantas. Hamburgas ādas preču veikalos pagaidām nav vērojams lielāks pircēju pieplūdums. Iemesls — augstās cenas. Kāds Diseldorfas tirgotājs stāsta, ka trīs dienās viņš pārdevis trīs austrumu tepikus vērtībā no 7000 līdz 10.000 markām. Vienu nopircis miesnieks, otru tabakas preču tirgotājs un trešo ārzemnieks.

Visgrūtāk tomēr ir Berlīnes namamātēm. Savi izdevumi viņām jāaplēš rietumu un austrumu markās. Jo ir daudz veikalu, kur puse jāmaksā vienā valūtā, puse otrā. Piemēram, Kūrfirsta dambja veikalos dabūjamas 80 cm lielas lelles, kas guļot aizver acis un saka „mamma". Cena — 240 marku, pie kam 120 marku jāmaksā rietumu un 120 austrumu naudā. Bērnu spēļu lietas, īpaši mechaniskās un elektriskās, stipri pieprasa Šveicē, uz kurieni tās eksportē no Virtembergas-Bādenes.

Priekš Ziemsvētkiem loti atdzīvojies vācu grāmatu tirgus. Visvairāk pērk skolu jaunatne, galvenokārt Grimmu pasakas, bet pieaugušie Verfela un Tomasa Manna darbus. Lieli pieprasījumi ir arī pēc mākslas priekšmetiem, lai gan tai pašā laikā arī veikalniekiem piedāvā gleznas, vērtīgas servīzes, kažokus un zelta izstrādājumus. Kad tādam piedāvātājam apjautājas, kāpēc tas vēlas šķirties no vērtīgajiem priekšmetiem, parasti seko viena un tā pati atbilde — vajaga naudas.

Priekšsvētku noskaņojums velda arī Londonā. Veikalos parādījušās tādas preces, kas agrāk nebija dabūjamas. Tā, piemēram, šogad var nopirkt elektrisku gludekli, pudeli džina, spēļu lietas, bet joprojām nav dabūjami porcelāna izstrādājumi, kas aizcelo pāri okeanam. No kārotā malka jāatsakās arī viskija mīlotājiem. Visvairāk angli sajūt tītaru trūkumu. Šis putns priekš kara bija katrā namā uz galda. Apstāklu pazinēji ironizē, ka laikam arī šogad pēc svētkiem veikalos būs pērkamas tītaru spalvas. Tā vismaz bija pagājušajā gadā.

—i—

Nevienu kuģu tonnu Maskavai —

itaļu valdību brīdina lords Vansitarts

Pagājušā nedēļā, pēc četru mēnešu ilgām sarunām Maskavā, Itālijas un Padomju Sāvienības starpā parakstīti vairāki jauni līgumi, kam jārēgulē abu valstu tirdzniecības attieksmes, kā arī reparāciju un citi saimniecības jautājumi. Viens no līgumu punktiem paredz, ka Itālija no 15. janvāra sāks izdot Padomju Savienībai 33 kara kuģus, kuru nodošana paredzēta mierlīgumā.

Apmēram ap to pašu laiku anglu konservātīvais laikraksts „Daily Mail" publicēja lorda Vansitarta rakstu. (Lords Vansitarts gandrīz 40 gadus bijis ministrs dažādās anglu valdībās), kurā brīdina Itāliju neizdot krieviem nevienu kara kuģi. Autors atgādina, ka jau tad, kad gatavoja mierlīgumus ar padomju marionetu valstīm — Bulgāriju, Rumāniju un Ungāriju — viņš lordu palātā brīdinājis valdību, ka šos līgumus noteikti neievēros un ka tie būs lauzti jau pirms ratificēšanas. Tas tā arī noticis, un viens no svarīgākajiem līgumu punktiem — šo valstu militāro spēku apmērs — esot padarīts par izsmieklu.

Ja Lielbritanija arī nevarot tieši aizkavēt šos pārkāpumus, tad tā, pēc lorda Vansitarta domām, itin vienkārši varētu rīkoties Albānijas gadījumā un izdarīt saimniecības akciju pret Dienvidslaviju. Bez tam esot viens pretsolis, ko Lielbritanija varot izmantot, un kas tai arī būtu jāizmanto. Proti, šinī pašā mierlīgumu serijā vispamatīgāk atbruņota Itālija, kas pretēji padomju satelītiem, savas saistības arī pildījusi, kādēļ tās rīcībā nav pietiekamu spēku, lai reizē tiktu galā ar eventuālu komūnistu sacelšanos iekšzemē un, piemēram, dienvidslavu agresiju no ārienes. Turpretim Dienvidslavijai esot trīs reizes lielāka armija nekā tā varētu būt vajadzīga miermīlīgiem nolūkiem.

Ja rietumi grib, lai Itālija kļūtu nozīmīgs Rietumu ūnijas loceklis un pie tam iespējami drīz, tad Itālijai nepieciešami jājūtas pietiekami stiprai kā savās mājās, tā ārpusē. Tā kā Itālijas kaimiņi un ienaidnieki nekad ne sapņos neesot domājuši līgumus pildīt, tad, saka lords Vansitarts, būtu galīga ģeķība no Lielbritanijas, Francijas un ASV puses — spiest Itāliju tos ievērot. Itālija no šīm saistībām jāatbrīvojot.

Beidzot Vansitarts pievēršas tieši kuģu jautājumam. Viņš pārmet britu valdībai, ka tā nav neko darījusi tā padomju spiediena mazināšanai, kuram pretojoties, Itālija pagaidām novilcinājusi mierlīgumā paredzēto kuģu izdošanu. Padomju Savienība savā pastāvēšanas laikā nekad nav pildījusi kādu saistību; tai ziņā Hitlers un Staļins esot kā dvīņu brāļi.

„Itālija nedrīkstētu nodot nevienu vienīgu kuģu tonnu Krievijai," raksta autors, „un ja viņa to dārīs, tā noziegsies pret Rietumu ūniju un rietumu civilizāciju. Tā netieši palīdzēs Kremlim gatavoties karam. Ja britu valdība neuzņemas to pateikt itaļu valdībai, tad lai britu sabiedrība rūpējas pati par sevi un dara zināmu itaļu sabiedrībai, ka pašreizējos apstākļos, mēs ikviena kara kuģa nodošanu mūsu ienaidniekiem uzskatīsim par nedraudzīgu aktu."

DM

KĀ VĀCU KOMŪNISTI SAGĀDĀ SEV LĪDZEKĻUS

Britu militārā valdība Hamburgā pagājušajā nedēļā preses konferencē paskaidroja, ka vācu komūnistu partija sākusi izlietot nacionālsociālistu iemīļotos paņēmienus, lai sagādātu sev līdzekļus izspiešanas ceļā. Komūnistu partijas apgabala vadība iesākusi ar draudiem izspiest no firmām un privātpersonām lielākas naudas summas. Kāda vācu firma samaksājusi komūnistu partijas kasei 2000 marku, lai novērstu partijas represijas un nodrošinātu iestāžu labvēlīgāku nostāju pret firmas filiāli padomju joslā. Tas neesot vienīgais šāds gadījums. Par komūnistu izspiešanas metodēm iegūtos materiālus nodos tiesai.

BBC, M

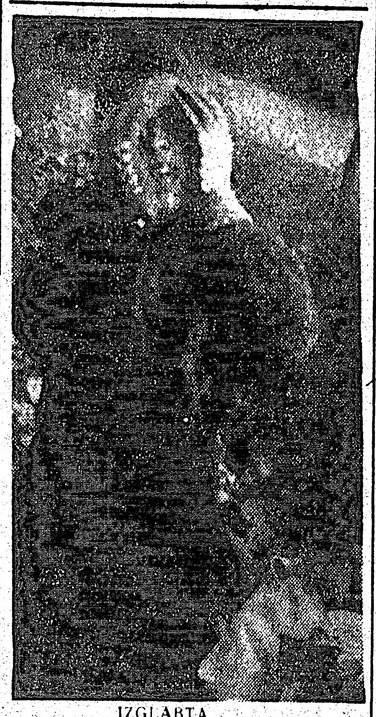

IZGLĀBTA . . .

Karš un okupācijas likušas pārdzīvot miljoniem eiropiešu to pašu, ko sajūt šī čechu bēgle, ko nežēlīgā vara spiedusi pamest dzimteni un mājas un doties uz rietumiem. Nervu saspīlējums pēc laimīgas robežas pāriešanas, žēlabas par zaudēto un bailes par nezināmo bēgļa nākotni izlaužas asaru lēkmē.

Protests Staļina ūsu dēļ

Bāzeles „Nationalzeitung" ziņojumā no Kopenhāgenas apgaismo īstos iemeslus, kas esot izraisījuši pēdējo Padomju Savienības protestu Helsinkos pret kādas franču rakstnieka Sartra lugas izrādi. „Apstāklis, ka Staļina ūsas kļūst par oficiāla protesta objektu, ir visai pārspīlēta jūtīguma pazīme," raksta „Nationalzeitung". Kāds somu aktieris, lai reālistiskāk attēlotu diktātoru Hēdereru Sartra lugā „Netīrās rokas", bija sev pielīmējis „Staļina ūsas". Šī lidzība, pēc krievu domām, bija pietiekama, lai paslikt inātu abu valstu attieksmes. Savādi tas, ka krievi protestu iesniedza vairākus mēnešus pēc lugas pirmizrādes. Īstenībā laikam Maskava ar šo protestu grībot pasvītrot savu nepatiku par politisko attīstību Somijā kopš sociāldemokratiskās Fagerholma valdības nodibināšanās.

AZ

„Baltais virsbebrs"

Kanādas valdība nesen nolēma iekārtot astoņus rezervātus bebriem, kopā ne mazāk par 200.000 kv. km platībā, uzdodot par bebriem rūpēties indiāņiem. Rezervāti reizē kalpos par kažokādu farmām, un trīs no tām jau sākušas darboties. Aprūpējot bebrus, 150 indiāņu ģimeņu nopelna pa 1000 dolaru gadā. Lai pateiktos medību un zvejas ministram L. A. Ričmondam, indiāņi vinam piešķiruši goda titulu „Baltais virsbebrs", apstiprinot šo lēmumu rakstiski arī indiāņu valodā uz dzīvnieka ādas.

Esp.

Neitrālas joslas atomkarā

Starptautiskais Sarkanais Krusts Ženēvā izstrādā noteikumus, kam nākotnē jāpasarga civiliedzīvotāji, ievainotie un nekarotāji no moderno ieroču iedarbības. Noteikumi dibinās uz 1864. g. Ženēvas konvenciju un paredz uzlikt atsevišķām valstīm par pienākumu atomkara gadījumā radīt civiliedzīvotāju valadzībām neitrālas joslas, kas būtu jārespektē visām karotājām pusēm. Projekts iesniegts visām valdībām, un par to pavasarī spriedīs īpaša konference.

Neitrālās joslas paredzētas ievainotiem un slimiem, kā civīlistiem, tā karavīriem, bērniem zem 15 gadiem, topošām mātēm, mātēm ar bērniem zem 7 gadiem, sievietēm virs 65 gadiem un personām, kam uzdota drošības joslu pārvalde un uzraudzība. Bez tam konvencija paredz karotājām pusēm aizliegt uzturēt armijas no okupētajiem apgabaliem, izdarīt rekvizicijas, ņemt kīlniekus un uzlikt kollektīvus sodus. Amerikāņu Sarkanā Krusta prezidents Okonnors domā, ka jaunie noteikumi atlautu moderno karu „humānizēt".

Raibā pasaule

• Hamdorfas pilsētiņas ārsts, Dr. med. Teodors Herrs, būdams darbā slimnīcā, pēkšņi sajuta stipras aklās zarnas sāpes. Īsu brīdi apdomājies, ārsts pussēdus atgūlās uz galda, bez spoguļa lietošanas uzgrieza pats sev vēderu, izņēma sāpju radītāju un vēderu atkal aizšuva. Kāds asistējošs ārsts viņam pasniedza instrumentus. Nākamajā rītā Dr. Herrs jau bija kājās un pieņēma slimniekus. Jautāts, kā klājas, ārsts atbildēja: „Labi. Tikai aizšūšana gan nebija viegla." (AP)

• Durbanā iznākošais Dienvidafrikas bantu nēģeru laikraksts žēlojas, ka kopš kara gadiem nemitīgi kāpjot ligavu cenas: par iecerēto, kuru pirms kara varēja iegūt par 6 govīm, tagad esot jāmaksā 30 govis. (WP)

• Albertvillē, Francijā, no apkārtceļotāja cirkus izlauzās sosi šimpanzes. Pastaigājoties pa pilsētiņas ielām, šimpanzes iegriezās arī pilsētas valdes namā, kur sanāksmē tūkstošiem oficiālu rakstu un dokumentu. (AZ)

• Žilam Ferjē Francijas pilsētiņā Terbsā pieder žagata, kas katru dienu izsmēķē trīs cigaretes. Īpašniekam par spārnoto nikotiniķi piedāvāts 50.000 franku, dedzigākā pirkt gribētāja ir kāda filmu sabiedrība. (AZ)

• Vecu mantu ūtrupē Svendborgā, Dānijā, kāds antikvārs par vienu kronu nosolīja nobružātu papes kastīti, kuras saturs mantu sarakstā bija apzīmēts — „vecas vācu dziesmu grāmatas". Mājās, grāmatas pārbaudot, antikvārs atrada, ka nopircis pirmo Gētes kopoto rakstu 24 sējumus, ko dzejnieks pats rediģējis — aptuvenā vērtībā par vairākiem desmit tūkstošiem kronu. (DSp)

• Policija Kaiserseša, franču joslā, aizturēja kādu nosegtu auto mašīnu, kurā labi iesaiņotu atrada tikko kautu vērsi. Noskaidrojās, ka vērsi nelegāli nokāvis Illerichas ciema vecākais. Viņš paskaidroja, ka viņam nekas neesot zināms, ka lopus nevarētu kaut kad un kā grib.

(DSp)

Pēteris Aigars

MODELIS

(Beigas)

„Bet kas notiks ar mani? Kas es būšu tev Rīgā!"

„Tu būsi mans modelis, mana iedvesmotāja. Veidošu tevi dažādos veidos. Tavs ķermenis kļūs nemirstīgs."

„Ko tas līdz, ja ķermenis top nemirstīgs, bet dvēsele iet bojā. Ko līdzēs nemirstība, ja tavas mīlestības man nebūs?"

„Viņa būs. Viņai tikai ir neikdienišķa krāsa un neparasta gaisotne. Es tevi mīlu tāpat kā mūsu mīlestības pirmajās dienās. Tici man, bet mīlestība nevar aizpildīt manu dzīvi pilnīgi. Lūk, klausies, esmu ievēlēts par klases vadītāju Mākslas akadēmijā. Iedomājies, mani kādreiz titulēs profesors Teodors Garklāvs. Es būšu kalsns, vientuļigs un sirms, mani daudzinās un skaudīs, un tas viss būs tavs nopelns. Bet ko tur darīt? Vai kādam vara grozīt dzīvības gaitu?"

„Brauc, mans draugs, tava verdzene tev sekos! Viņs ir izdzerts, kirši noziedējuši, straume skrien uz bezdibeni."

„Daina, saproti, es nevaru citādi. Tu nedusmojies?" Viņš glaudīja viņas plecus, kur vēl ēnojās skūpstu zīmogi.

„Greizsirdība ir simtreiz bargāka par dusmām."

„Tu greizsirdīga. Bet uz ko, kamdēļ?"

„Man liekas, ka pasaulē ir kāda sieviete, ko tu mīli vairāk par mani, vairāk kā savu mākslu. Es nezinu, kas tā ir, bet man sapņos rādās kāda seja, šī seja mani pazudinās!"

„Nieki Daina, tādas sievietes nav. Tu mani pārproti. Protams, es atgriezīšos savā mājā, bet tamdēļ tev nevajaga tapt greizsirdīgai."

„Varbūt tomēr mazliet. Ogles tik lēti nenodziest, sevišķi, ja tās klāj pelni."

„No pelniem nekad liesmas neizlēks, nekad!"

„Es tev ticu, mīļais! Dod man savu mieru un nemieru un dari mani laimīgu. Man nav pasaulē cita cilvēka, kam varētu uzticēties!"

„Tici man, tici tu esi mana māksla un mana dzīve."

„Es ticēšu tev, bet ja tu manu ticību nelietīgi valkāsi, tad var notikt nelaime. Šis ūdens kritums jau ilgi mani pavedinoši valdzina. Kādu dienu es varu tev kļūt neuzticīga un atdoties baltajam varavīkšņainajam atvaram . . ."

„Bērns, nepiesauc nelaimi". Tēlniekam pārskrēja šermuļi pār muguru. Kaut kas jādara, lai izbeigtos šī liga. Viņš saņēmās, noskūpstīja Dainai Lorupei pieri un teica klusi: „Tātad rīt brauksim?"

„Kaut vai šodien, mīļais draugs, tava verdzene tev sekos!"

Divi cilvēki roku rokā aizgāja pa kalna nogāzi.

3.

„Māt, māmuliņ, telegramma," no gaiteņa kabinetā ieskrēja gaišmatains puisēns skautu tērpā. Kabineta krēslainībā Garklāva kundze lasīja Klūbunda vāciskotos ķīniešu dzejniekus. Pie sienām smagos logatos ziedēja modernistu gleznas. Tumšos ozola plauktos vizēja grāmatu zeltītie sējumi. Te nebija ne vēsts no bohēmiskās nekārtības. Šī telpa ar mierīgumu un ēnainību, ko sniedza smagie aizkari, drīzāk atgādināja baznīcu.

Garklāva kundze steidzīgi aizvēra grāmatu. Sirds strauji sita, apziņā vidēja cerības un nemiers. Telegramma bija datēta vakardien Varšavā.

„Ieradīšos rīt. Teodors Garklāvs."

Puisēns mēmi vēroja mātes sejas izteiksmi. Pamanījis tur smaidu, viņš piekļāvās mātei pie pleca:

„Vai tētiņš? Viņš atgriezies!"

„Atgriezīsies dēls. Atgriezīsies. Esi čakls un godīgs. Ja tētiņš vaicā kā klājas, nesaki, ka mamma bieži raudāja, kamēr viņš nebija mājā. Saki, ka tu gaidīji viņu . . ., ka mēs visi gaidījām . . ."

„Vai viņš atvedīs ko labu!"

„Protams, mans bērns, viņš atvedīs. Un ja viņš arī nekā neatvestu, arī tad būs labi, jo viņš ir labs!" Māte nomutēja dēlu. „Ej pasaki tavai māsai Ainai, lai viņa uzpošas."

„Labi māmiņ, es iešu, iešu!" Puisēns aizskrēja, palēkdamies uz vienas kājas.

Garklāva kundze dungodama piecēlās. Viņa pārlasīja vēlreiz telegrammu — vairāk nebija, — „ieradīšos rīt". Bet ar šādiem skopiem vārdiem pietika. Ak, Dievs, cik cilvēkam maz vajaga, lai justu laimes klātieni. Kundze palūkojās spogulī, uzsmaidīja tam uzvarētājas smaidu un devās virtuvē pasūtināt pusdienās ēdienus, kas viram vislabāk gaumēja. Istabenei vajadzēja steidzīgi vēlreiz uzpost dzīvokli, noslaucīt putekļus, izpurināt grīdsegas. Par visām lietām vajadzēja atnest jaunākos laikrakstus, atvēsināt burgundieti un iekurināt vannu.

Kamēr Garklāva mājās, kā svētkus gaidot, čaklas rokas posa un spodrināja, kundze vairākkārt apsvēra, kādu seju rādīt atbraucējam. Nebija viegli aizmirst pazemojumus, apklusināt greizsirdības dzirnakmeņus, kas mal viņas sirdi jau kuro nedēļu. Aizvainotais pašlepnums līda kā zalktis laukā no paslēptuves un prasīja gandarījumu. Bet gandarīt nozīmētu zemiskoties. To viņa negribēja un nespēja. Viņa netaujās ne vārda, izliksies laipna un savaldīga.

Pa starpām neaizmirsa, ka jāpasaka mātei pa tālruni jaunā vēsts. Teodors, pretēji viņas pareģojumiem, šodien atgriezīsies.

„Es gan tavā vietā, meit, viņam to nepiedotu!" sausi teica Gaigalas kundze.

„Atceries leģendu par pazudušo dēlu," atbildēja meita-mātei. „Uz redzēšanos!"

Spēcīgi noskanēja durvju zvans. Garklāva kundze steidzās ielaist. Viņa tik labi pazina šo zvanu. Pāri slieksnim kāpa jauneklīgs, vēlīgs, dienvidus saulē brūni iedegzis vīrietis. Viņš sasveicinoties nolieca sievai pie rokas un to skūpstīja. Desmit gadu vecais dēls un astoņus gadus vecā meita Aina apkampa tēvu un rakstā nomutēja. Tikšanās idille bija pilnīga.

„Labi atpūties?" vaicāja Garklāva kundze, kad ceļotājs bija viesistabā.

„Pa dalai. Dīkdienība nav manā gaumē! Dainai bija solīts, ka parādīšu kalnus, bet pati zini, ka neviens cilvēks ar salātiem vien nevar mēnesi baroties. Apnīk. Darbs mana labākā atpūta. Liekas, tikai neapdāvinātie meklē iespaidus citur. Mūsu pašu zeme un cilvēki var dot gan ierosmes un iedvesmas."

„Bet nav jau ni, ja bauda svaigākus vējus, rodas salīdzinājuma iespējas, rutīna, cilvēks tik ātri neierūsē un nenoveco!" kundze vēlīgi un atskabargaini tērzēja.

Tēlnieks paraudzījās vaicājoši, bet tālāk nedibināja sievas garastāvokli. Pikta nebija, atriebīga arī nē! Kalpone nāca un vēstīja, ka vanna ir gatava.

Pēc pēldes, sēžot pie pusdienu galda kopā ar sievu un bērniem, viņš jutās atkal kā mājās. Tikko nobeigtais ceļojums likās kā sens sapnis, kādā romānā lasīts vai filmā noskatīts. Pašam likās tā savādi, kā varējis kādu brīdi domāt, ka mīl Dainu Lorupi. Tas bija ziedu putenis. Šī meitene nevar aizpildīt viņa dzīvi. Vai viņa spētu piedot viņam šādu ceļojumu ārzemēs ar citu sievieti? Nē nekad. Šis ceļojums bija nepieciešams kā piedūmotā istabā svaigs gaiss, bet neba visu gadu kāds tura logus atvērtus.

Nekas tik ātri neapnīk kā pārliecīgs maigums un dailas formas. Mākslā ir kaut kas vairāk kā forma. Patiešām kaut kas vairāk. Patlaban viņš to sajuta, pirmo reizi nešaubīgi juta. Domas skrēja zibenīgi. Daina bija kā grāmata ar vienu nodaļu, kā vijole ar vienu stīgu. Viņš meklēja pie sievietes vairāk kā kailus glāstus un mīlas zvērestus, kaut ko vairāk kā alkainu atdošanos. Meklēja un neatrada. Daina Lorupe bija viņam bijusi tuva jo tuva un tomēr sveša un tāla. Dainai bija taisnība toreiz, — laimīgi cilvēki neraksta vēstules. Laime ir klusēšana, bet viņa vēstules bija izmisušās dvēseles kliedziens. Ko nevarēja dot sieviete, viņš meklēja pie draugiem vēstulēs. Toreiz pašam vēl viss likās miglains. Vēl putenoja ziedlapas, tagad gaiss bija tīrs kā pēc negaisa. Daina bija un palika tikai modelis. Tēlnieka domu gājienu iztraucēja sievas balss:

„Vai negaršo, pasniegšu citu?"

„Pateicos, ļoti, tikai jāatdzesina. Sagatavots ļoti labi. Nekur ārzemēs neesmu tik garšīgu cepeti baudījis!"

„Zini, Teodor, pēc divām nedēļām atklāj izstādi. Kabinetā ir ielūgumi un arī paziņojums, ka tu ievēlēts Mākslas akadēmijā par klases vadītāju."

„Paldies, es zinu. Man rakstīja. Varbūt iznāks no manis profesors?"

„Profesors būsi labs, tikai nezinu, vai es būšu nekļūdīga profesora kundze!"

„Sieviete parasti daudz ātrāk pielaikojas jauniem apstākļiem, vienalga, uz launo vai labo pusi, kā mēs, virieši."

„Tad sadzersim uz jaunajiem amatiem," kundze pacēla purpuraina burgundieša glāzi.

„Jaunais amats nebūtu bez jaunā darba, un par to jāpateicas Lorupes jaunkundzei. Kas es būtu bez šī modeļa, bez šī paklausīgā un verdziski padevīgā modeļa?" Viņa balsī ietrīsējās skumjas, bet tās aizdzina vīns.

„Kamdēļ neaicināji Dainas jaunkundzi pusdienās?" Vaicāja kundze, lolojot viltīgu prieku.

„Bija sagurusi nō ceļa, vēloties atpūtu!" tēlnieks telca, nolaidis acis. Viņš jutās neērti.

„Pavisam piemirsu. Šodien bija preses fotografs, vēlas mūsu ģimenes studiju. Ko tu saki?" Sieva manīja viņa samulsumu, tamdēļ mainīja sarunas virzienu.

„Vai nav vienalga, kur ievieto mūsu uzņēmumu. Lai nāk," teica tēlnieks un jāva šķīvī pa trešai kārtai likt ēsmu.

Daina Lorupe gaidīja Garklāvu piezvanām jau otro nedēļu, bet viņš savukārt gaidīja ierodamies viņu darbnīcā. Tā šķiroties bija norunāts. Viņš taču gribēja strādāt. Daina ietiepīgi klusēja un sāpēs gaidīja. Tovakar pārnākusi vēlu no operas, viņa atvēra jaunāko illustrēto žurnālu. Pirmajā lappusē bija foto — „Tēlnieks Garklāvs ar kundzi Ievu un bērniem Viestartu un Ainu. Tēlniekam par darbu Mūžīgā jaunība piešķirta godalga".

Sirds dziļi iesāpējās. Acīs saskrēja asaras. Satraukumā viņa saplēsa žurnālu smalkās drazās un iekrita gultā. Mūžīgā jaunība? Kāds izsmiekls! Te cilvēks aiz mīlestības zaudē prātu, bet tur ģimenes uzņēmumi, gaviles. Daina labu brīdi asarām slacīja spilvenu, elsojot kā bērns. Viņas apziņā brieda kāds izmisīgs nodoms. Tad viņa strauji piecēlās. Skatā bija madonnisks spožums. Viņa atvēra vēstuļu papīru.

„Mans mīļais," baletēze rakstīja drebošu roku, saraustītiem burtiem. „Šī ir pēdējā reize, kad tevi tā uzrunāju. Piedod manu atklātību. Zinu, mēs nesaderam kopā, bet atteikties no tevis nespēju, tu esi mani izdzēris kā aku. Esmu sausa, pamesta un izmisusi. Tu dzīvosi savai mākslai, man vairs nav kam dzīvot. Apzinos labi, man nav tik daudz spēju, lai varētu spīdēt kā zvaigzne. Bet palikt mūžīgā pakrēslī uz skatuves negribu. Cerēju, — Tu pacelsi mani savās rokās. Manu ķermeni Tu padarīji nemirstīgu, bet manai dvēselei jāmirst. Tu to atstūmi vai neprati pieņemt. Neļaunojies, ka apbēdinu, bet mūsu ceļi šķiras. Varbūt tie nekad nav kopā gājuši? Notikušais ir tikai iedomas. Tu meklēji iedomātu sievieti, es pielūdzu neesošu vīrieti. Izrāde ir beigusies. Priekškars nolaists. Kādreiz nav aplausu, arī šoreiz nebūs. Publika un tēlotāji raud.

Manā sirdī nav nicināšanas, mēs bijām tādi, kādi spējām būt. Citu mīlestība paaugstina, citu pazudina, man lemta pazušana. Pielūdzu Tevi savu sapni, Tu kļuvi mans liktenis. Skūpstu pēdējo reizi. Varavīksnainā straume aicina. Kad šis rindas lasīsi, manis vairs nebūs!

Daina Lorupe."

Norakstījusi vēstuli, viņa iekrita atpakaļ gultā un cauri asarām vēlreiz skatīja savu nodzīvoto, bet neuzplaukušo dzīvi. Ainas skrēja vilciena straujumā, bet viss sabirza, palika tikai pelni.

Izstādes atklāšanas rītā tēlnieks saņēma šo vēstuli. Viņš sabruka krēslā un murmināja kā transā — varavīksnainā straume, varavīksnainā straume . . . Viņa acīs bija baisma, šķiet, raudzītos mūžības spogulī.

Nenokavējiet iegādāties vēl pirms Ziemsvētkiem

Knuta Lesiņa

noveles un humoreskas

Lietas, kas kārtojas pašas

Cena DM 5.50.

Jāņa Klīdzēja

stāstus un noveles

CILVĒKI UZ TILTA

Cena DM 4.—.

LATVIJAS APGĀDS

(316)

Chronika

Ģirta Salnā stāstu Taifuns izdevis J. Kadiļa apgāds ar Leonīda Ozoliņa vāka zīmējumu. Tas pats apgāds izdevis arī J. Kadiļa esejas un apceres Rakstnieki un grāmatas, Rūtas Skujiņas bērnu grāmatu ar Reiņa Birzgaļa zīmējumiem Kas var gadīties un Latviešu gada grāmatu 1949. gadam.

Fr. Zāliša Vispārīgo vēsturi pamatskolas 7. klasei izdevis J. Mikelsona apgāds Vircburgā.

Jāņa Ciruļa Dziesmu pūriņu ar 33 dziesmām pamatskolai izdevis Oto Krolla apgāds Augsburgā, Annas ielā 16. Cena DM 2.50.

Klāra Zāle

Vēlā krāšņumā

Jau ābeļu galotnes dzelteni sārtas,
Šķiet — sāpēs gailējot zied.
Dreb lapas kā dvēsele nīcības skārta.
Vējš steidzīgi elso: „Būs drīz tava kārta!"

Dārzs krāšņumā margodams riet.

Tumst blāzmainā lapotnē raupaini zari.
Smok pasaknēs atplaukdams spēks.
Vējš, mākoņus pametis, iekaucas gari,
Un piepeši lapas kā cīruļu bari
Ar spārniem aizdegtiem bēg.

VEĻAS DIENA

LATVIEŠU LITERĀTE MĀJKALPOTĀJAS GAITĀS KANĀDĀ

Mājkalpotājas darbs svešās zemēs ir viens no nepateicīgākiem. Tā iznākums vislielākā mērā atkarīgs ne vien no darba darītāja pūlēm un darba gribas, bet īpaši no darba devēja rakstura un attieksmju veida ar padotajiem. Tāpēc ir ģimenes, kur vieni un tie paši mājkalpotāji nodzīvo gadiem un ir apmierināti, un ir mājas, kur kalpotāji mainās ik mēnesi. Sniedzot literātes Leonijas Ozolkalnes stāstu par mājkalpotājas darbu Vankuverā, ar to nav gribēts dot mājkalpotāju darba vērtējumu Kanādā vispār, bet rādīt, ka arī šajā zemē ir tiklab tādi gadījumi, kur apmierināts darba devējs un darba ņēmējs, kā arī pretēji. Ozolkalnes stāstījums bez tam paver ieskatu Kanādas mājsaimniecības īpatnībās.

Ar drebošu sirdi ik viena jauna kalpone gaida savus jaunos saimniekus un zīlē nākotni. Kādi tie izskatīsies, ko teiks, kāds būs pirmais iespaids.

Lejā pie durvīm piebrauc mašīna pēc mašīnas un aizvizina jaunos strādniekus. Līdz šejienei, Vankuverai pie Klusā okeana, mēs atbraucām tikai 5 latvietes, pārējās izvietoja pa ceļam, gan tuvāk, gan tālāk. Pulksteņis rāda jau divi pēc pusdienas. Esam palikušas vairs tikai divas latvietes un tad . . . pēkšņi sauc manu vārdu. Durvis atveras un manā priekšā ir brillots kungs, pie galda ministrijas ierēdne un vēl kāda maza melnmataina dāma. „Cik nesimpatiska!" caur smadzenēm aizzibeņo doma.

Jaunais saimnieks iepazīdamies kaut ko runā, un es saku, ka nebīstos darba, bet gan svešās valodas, kuru neprotu.

„Jūs runājat vāciski?" seko jautājums.

„Jā."

„Tad viss ir kārtībā." Un mēs visi trīs ejam ārā, lejā, kur gaida lepns pelēks limuzīns. Jaunais šefs runā bez pārtraukuma, laipnā, skaidrā vācu valodā un stāsta, ka iecelojis pirms desmit gadiem, bēgot no Hitlera režīma no Vīnes, bet tagad jūtoties laimīgs. Mazā kundze šo to piebalso.

Man jautā, vai neesmu nogurusi un, ja vēlos, mani tūdaļ iepazīstinās ar pilsētu un atpakaļ ceļā paņems manu bagāžu, jo diena ir sevišķi skaista un saulaina. Un pie tam svētdiena. Lai gan nogurusi esmu līdz nāvei, trīs nedēļas nepārtraukti pavadot ceļā, tomēr ziņkāre ņem virsroku un mēs braucam.

Pilsēta ir tikai 50 g. veca, skaistos kalnos, kuru pakājē nepārtraukti veidojas jaunā pilsēta. Tā ir divu jūras līču un vienas upes malā. Pāri līčiem divi skaisti tilti. Pilsētas daļa, kurā es tagad dzīvoju, celta tikai pirms 3 gadiem. Tā ir dārzu pilsēta ar savrupmājām. Pats pilsētas centrs nav liels, tur ir tikai veikali un iestādes, un augstākais nams ir pilsētas viesnīca — 24 stāvi. Iedzīvotāju ap pusmiljona. Klimats silts un ziemā ir vairāk lietus kā sniega, bet dažreiz migla esot tāda, ka pat savas rokas un kājas nevarot saredzēt.

Pēc noteikumiem pirmās divas dienas man atpūtai. Šīs dienas es tiešām būtu nogulējusi galvu nepaceļot, jo brauciens ir prasījis daudz. Bet es šeit neesmu braukusi uz izstādi, bet uz darbu un tāpēc: man ir jāiztur! Atsakos no atpūtas, jo domāju, ka nevilsies tas, kas nodomājis nopietni strādāt. Vieglu dienu cerētājiem iet grūti visur, un es atceros to jauno latviešu meiču no mūsu transporta, kas ar sekmēm mācījusies glezniecību un centās sevi ceļā parādīt. Viņas darbus uzteica arī amerikāņi, bet augstākais ko viņai še piedāvāja — bija kalpones vieta kādā Kanādas gleznotāju ģimenē. Bet par nelaimi šī ģimene nav domājusi izrakstīt sev no Eiropas mākslas amatieri, bet kalponi. Un, kā dzird, laimīgas nejūtoties abas puses.

Mana pirmā darba diena ir pirmdiena un tā te ir veļas diena. Savācu veselu kaudzi veļas un domāju, nupat mana mugura lieksies!

Noejam lejā, pagraba telpā, kas ir moderni iekārtota. Plaša, gaiša, ar daudziem blakus kambariem. Telpas vidū plats, apaļš kubls, kuram priekšā dzelzs sētiņā neliels motors. No kubla uz visām pusēm iet resnas caurules. Izrādās, tā ir ēļas motora apkure un pa caurulēm siltais gaiss izplūst pa visu māju. Dzīvokļa koridorā ir termometrs, kas apkuri automatiski ieslēdz, līdz ko temperātūra krīt. Ne pelni jāgrābj, ne malka jāskalda, un visa māja ir vienmērīgi silta. Pēc noteikta laika pilsētas uzņēmuma mašina piebrauc un piepilda ēļas rezervuāru. Vāra ar gāzi: tīri, ērti, droši.

Un tad nu pie darba! . . . Sagrupēju balto un tumšo veļu atsevišķi. Tepat ir tāda kā uz gala apgāzta, balta un emaljēta kaste, kuras vidū šķivja lielumā apalas stikla durvtiņas. Sauso veļu salieku mašīnā, aiztaisu durvis, pagriežu mazu pogu, un mašina sāk rūkt. Veļa iekšpusē griežas un plata ūdens strūkla to apskalo. Pa mazu lūciņu no kārbas mazliet beru ziepju pulveri. Mašīna griežas 10 minūtes, pēc tam pati apstājas. Tad pagriežu pogu vēlreiz un uzberu atkal ziepes. Tagad mašina griežas 30 minūtes, kuŗās veļa tiek berzta, skalota un nospiesta, jo, kad mašina apstājas, ņemu ārā baltu, siltu veļu. Tāda pati ierīce ir žāvēšanai, atkal ar pogas griezienu, bet te jāskatās pēc veļas biezuma; ja ļoti frotē audumu, tiem vajaga gandrīz stundu laika.

Manu kungu divstāvu mājā ir septiņas istabas un divas vannas istabas. Ģimenē ir divi puikas: 13 un 8 g. v. un 2 suņi. Mana darba diena sākas ceturksni pirms astoņiem no rīta. Vispirms man jāizspiež bērniem, kundzei un pašai sev apelsīnu sula, kas obligāta ik rītu. Kungs jau ir projām septiņos un ēd pats kaut ko uz ātro. Bērni paši uz savu roku rītos izmeklē pieliekamos un dažu rītu man tiem jāuzcep arī olas. Man pašai atļauts ēst, ko vēlos, un pagatavot, kas patīk un kad. Pieliekamie un ledus skapji ir pilni ar visādiem produktiem.

Ik rītus sakopju bērnu istabas, kuras ir turpat augšā, kur mana un mana vannas istaba. Grīdas visas pārklātas tepikiem. Tās tīra tā: ir tāda asa saru slotiņa garā kātā, ar to aizslauka gružus, tad ar mīkstu dziju slotu noslauka putekļus. Tas iet viegli un ātri.

Pirmdienās ar putekļu sūcēju jāiztīra divas dzīvojamās un ēdamā istaba. Arī tas nav grūti, un es daru, veļu mazgājot, pa starplaikiem. Līdz pusdienai ar visām četrām istabām un veļu esmu kārtībā. Pēcpusdienā ar putekļu sūcēju ēdamistabā uznemu druskas un tad nāk vakarinu laiks. Vakariņas ēd pl. 6. Tā ir lielākā ēdamā reize, jo tad visa ģimene ir kopā.

Citas dienas divas dzīvojamās un ēdamā istaba nav jātīra, jo reizi nedēļā nāk kopēja, kas to izdara pamatīgi. Savu un kunga istabas kundze kopj pati. Otrdiena ir veļas gludināšanai. Arī šeit ir mašīna, kurā laiž mitro veļu iekšā un glīta un gluda tā kūpēdama iznāk ārā. Protams, pletkrekli jāgludina ar parasto gludekli.

Trešdienās pamatīgāk jāsatīra puiku istabas. Reizi mēnesī grīdas vasko un ar elektrisko suku spodrina. Ceturtdiena ir mana brīvdiena, piektdien jāiztīra virtuve un ledus skapis, sestdien ēdamistabā jāpārmaina galdauti un salvjetes un galds jāklāj 5 personām, jo tad viena francūziete nāk uz pusdienām un arī pats namatēvs ir pusdienās. Katra otrā svētdiena brīva.

Manas vēstules kungs nogādā uz pastu bez manām markām. Garāžā ir divas mašīnas, un, ja man ko vajaga, tad mani aizved un pārved. Bez tam man dod tramvaja biļetes, ja es kur vēlētos braukt. Man māca ēst skābu krējumu ar zemeņu ievārījumu, kas garšojot lieliski, bet mani kungi to nedara aiz bailēm aptaukoties. Vispār, no aptaukošanās te visi bēg kā no spitālības. Reiz pusdienās, kad kundze skaistajam cūkas šķiņķim apgrieza visus treknumus un gribēja tos mest atkritumos, es tos pievācu, teicot taisīt sainīti un sūtīt uz Eiropu, kur mūsējie būtu priecīgi to saņemt. Nē, teica kundze, mēs jums dosim ko sūtīt un vakarā, kad pārnāca kungs, arī tam tas tika stāstīts un viņš man teica, ka nākošā svētdienā viņš pats manā klātienē sataisīs sainīti. Šokolādi, kuru biju nopirkusi sūtīšanai nometnes bērniem, viņš nelika klāt: lai paliekot man pašai, lika visu savu un tā sataisīja divus lielus saiņus. Bet šokolādi es nosūtīju nākamā brīvā dienā atsevišķi.

Tādi laipnības parādījumi notiek bieži. Man iegādāja radio aparātu, bet citreiz aizveda uz veikalu, lai izvēlos, ko sev gribu. Izvēlējos gaŗas gumijas botes par 4.07, tad man nopirka arī melnu kleitu, kuŗa jāvelk pēcpusdienās. Tad notika nelaime ar zobu, no kuŗa nokrita kape. Mani aizveda pie zobu ārsta, uzlika kapi atpakaļ un samaksāja 3 dol., bet tos no algas neatvilka. Alga man ir 40 dol. mēnesī.

Vankuverā, decembrī.

Leonija Ozolkalne

GODĪGUMS

Naiakas pilsētas iedzīvotāji, 45 km no Nujorkas, nekad nav lepojušies ar to, ka viņu pilsētas vārds būtu sevišķi slavens, bet tagad izplatījusies ziņa, ka Naiaka ir „godīgākā pilsēta pasaulē" vai vismaz ASV. — lemesis šāds.

Kādam Naiakas pilsonim, velkot no kabatas mājas atslēgas, izkrita valīgi salocīts naudas žūksnītis. Vējš sagrāba banknotes, un vienā mirklī 70 dolaru bija vējā. Nelaimīgais gan skrēja pa ielu, tvarstīdams naudu, bet vīram neizdevās saķert nevienu pašu banknoti.

Drīz vien visas pazudušās naudaszīmes viņam tomēr atkal bija rokā — atradēji tās atnesa un atdeva, netrūka nevienas pašas.

JAUNĀKAIS PRĀGAS ANEKDOTS

Kāds Čechoslovakijas ministru prezidenta Gotvalda kundzes paziņa teicis: „Mēs šovakar iesim uz Figaro kāzām operā, vai jūs arī tur būsit?"

„Es nevarēšu," atbildējusi premjēra kundze, „mans vīrs ir tik nevaļīgs. Bet mēs katrā ziņā aizsūtīsim apsveikuma telegrammu."

LATVIJA, 1948. g. 21. decembr

Ar lidmašīnā evakuēs 13.0 eiropiešu no Ķī

Komūnistu ofensīva Ķīnā t
ar neatslābstošu enerģiju. S
ieņemta Tientsinas osta Tan
atrodas 30 km attālumā. Tā
karā ar Japānu, komūnisti na
Ķīnu pamazām nogriež no
tādā veidā izolējot to no ārp
Sācies uzbrukums arī pašai
nai. Tagad apstiprinājusies z
Čangkaišeka vienības ats
Pengpū pilsētu. Nacionālā
steigā ierīko nocietinājumus,
vērstu draudus Nankingai.
vidējā posmā pašreiz iestāj
miers. Militārie lietpratēji
sagaida, ka jau tuvākā nāko
pas atjaunosies arī šeit.
komūnisti vēl nav ienēmuši.
formācijas no Nankingas, Č
šeks devis rīkojumu pilsētu
dāt gaisa ceļā. Pekinģas mūr
pusē tāpēc steigā izbūvē lid
Ziemeļķīna tagad praktiski
komūnistu rokās. Tur vēl
Čangkaišeka divas armijas,
pilnīgi ielenktas. IRO para
ļaujumu ar kādu amerikāņu
sabiedrību, kas četru nedēļu
apņēmusies izvākt no Ķīnas
eiropiešu un novietot viņus
nās. Izvācāmo vidū atrodas
krievu veco emigrantu, kas
volūcijas atradūši patvērum
eksistenci Šanhajā. Komūni
varas gadījumā viņu stāvokli
ševiški neapskaužams. Ša
kas tagad skaitās apdraudēta
valda ista pānika. Turīgie
mēģina likvidēt savus īpašu
pilsētu austāt. Vietas satiksm
mašīnās pārdotas jau mēneš
priekšu.

BBC ziņo, ka pēdējā brīdī
Čangkaišeka nodoms nodibinā
kabinetu. Ministru preziden
Sunfu ievadītās sarunas izrā
nesekmīgas. Pēdējā laikā
kļuvis kuomintanga revolūci
novirziens, ko vada maršals L
Preses pārstāviem viņš izteic
pēc Čangkaišeka atkāpšanās
nodibināt koalicijas valdību
mūnistiem, kas dotu zemei
Kā šāds apgalvojums pamato
cina komūnistu ziņu aģentūras
nā Ķina" vadītāja deklarācija
Čangkaišeku nenotiks nekāda
nas par kompromisa mieru.
šanos varētu panākt vienīgi a
mintanga revolūcionāro novi

Ārzemju žurnālisti apcer
tisko stāvokli Ķīnā, norād
Čangkaišeka valdība nejutīsi
ša arī Honkongā, uz kurieni
dzēts pārcelties, ja Nankinga
Kvantungas provincē operē
ram 30.000 partizānu, kas bi
nem mazākas pilsētas. Valdī
deklim izvēloties Honkongu
aktivitāte tikai pastiprinātos,
mūnisti mēģinātu iefiltrēt
spēkus. Vairākos amerikāņu
rakstos norādīts, ka komūnist
tēji agrākiem laikiem, tagad
okupēt un pārvaldīt arī Ķīnas
kās pilsētās. Agrāk viņiem
sagatavotu ierēdņu. Bet pēc
denas okupācijas, komūnisti t
rada visu nacionālās Ķīnas
nieku štatu. Vadītājos poster
likti savi cilvēki, bet pārējās
cijas pilda agrākie ierēdņi,
vadzībai rodoties, var pārc
citām pilsētām. BBC, Št,

„PRINCIS PA

Kamēr Beļģijas karalis Le
III vēl arvien dzīvo trimdā u
zina, kā izšķirsies viņa nākotn
na plenākumus Beļģijā pilda
Teodors Henrijs Antuāns Mei
Flandernas grāfs un Beļģijas
listes pavaldonis. „Es, Šarls,
jas karalistes princis pavaldon
tā sākas visi raksti, ko ar savu
du apliecina lielā auguma 45
cais pavaldonis. Parakstīdamies
varbūt klusībā pie sevis jautā
visi šie dokumenti vēl kādreiz
sies arī ar vārdiem: „Es, Leo
III, Beļģijas karalis . . ."

Karāla vietnieks princis Šarl
neprecējies, kluss, mīl dzīvot no

Holandieši jau v sagatavoties bēgša

Pēc UP informācijas no Amste
mas, ikviens holandietis jau t
varot sagatavot savu bēgšanu
jumā, ja Holandi okupētu kāda
valsts. Šādas masu bēgšanas s
tavošanai nodibināta īpaša „St
kontinentālā transporta sabiedr
kas visus priekšdarbus veic „ar n
simālo akurātību un diskrē
Pret 4300 guldeņu samaksu k
klients saņem no sabiedrības k
biļeti braucienam uz Kanāriju
lām. Biļete deriga līdz 1953. gad
un tās īpašnieks ar 2500 gulden
klūst sabiedrības līdzīpašnieks.
biedrība apņemas savu klientu t
sportam vajadzīgajā brīdī reze
kuģus.

...DIENA

...ĀJAS GAITĀS KANĀDĀ

...un plata ūdens strūkla to ap... Pa mazu lūciņu no kārbas ...et beru ziepju pulveri. Mašīna ...s 10 minūtes, pēc tam pati ap... Tad pagriežu pogu vēlreiz un ...u atkal ziepes. Tagad mašīna ...s 30 minūtes, kurās veļa tiek ...a, skalota un nospiesta, jo, kad ...a apstājas, ņemu ārā baltu, siltu ... Tāda pati ierīce ir žāvēšanai, ... ar pogas griezienu, bet te jā... pēc veļas biezuma; ja līdz ... audumu, tiem vajaga gandriz ...u laika.

...nu kungu divstāvu mājā ir sep...istabas un divas vannas istabas. ...ē ir divi puikas: 13 un 8 g. v. ...suņi. Mana darba diena sākas ...sni pirms astoņiem no rīta. ...ms man jāizspiež bērniem ...ei un pašai sev apelsīnu sula, ...bligāta ik rītu. Kungs jau ir ...n septiņos un ēd pats kaut ko ...o. Bērni paši uz savu roku rī...meklē pieliekamos un dažu rītu ...iem jāuzcep arī olas. Man pa...auts ēst, ko vēlos, un pagata...as patīk un kad. Pieliekamie un ...skapji ir pilni ar visādiem pro...m.

...ītus sakopju bērnu istabas, ku... turpat augšā, kur mana un ... vannas istaba. Grīdas visas ...tas tepiķiem. Tās tīra tā: ir ...sa saru slotiņa garā kātā, ar ...lauka gružus, tad ar mīkstu ...lotu noslauka putekļus. Tas ...gli un ātri.

...dienās ar putekļu sūceju jā...ivas dzīvojamās un ēdamā is... Arī tas nav grūti, un ...es ...eļu mazgājot, pa starplaikiem ...usdienai ar visām četrām is...un veļu esmu kārtībā. Pēc...ā ar putekļu sūcēju ēdam...uzņemu druskas un tad nāk ...u laiks. Vakariņas ēd pl. 6. ...ielākā ēdamā reize, jo tad ...nene ir kopā.

...dienas divas dzīvojamās un ...istaba nav jātīra, jo reizi ne...k kopēja, kas to izdara pa... Savu un kunga istabas kun...j pati. Otrdiena ir veļas glu...al. Arī šeit ir mašīna, kurā ...ro veļu iekšā un glīta un glu...ūpēdama iznāk ārā. Protams, ...ši jāgludina ar parasto glu...

...ienās pamatīgāk jāsatīra pui...as. Reizi mēnesī grīdas vas...r elektrisko suku spodrina. ...iena ir mana brīvdiena, ...n jāiztīra virtuve un ledus ... sestdien ēdamistabā jāpār...aldauti un salvjetes un galds ... personām, jo tad viena fran...nāk uz pusdienām un arī ...matēvs ir pusdienās. Katra ...tdiena brīva.

... vēstules kungs nogādā uz ...ez manām markām. Garāžā ... mašīnas, un, ja man ko va...d mani aizved un pārved. ... man dod tramvaja biļetes, ...r vēlētos braukt. Man māca ...u krējumu ar zemeņu ievā...kas garšojot lieliski, bet ma... to nedara aiz bailēm aptau... Vispār, no aptaukošanās te ...kā no spitālības. Reiz pus...kad kundze skaistajam cū...kim apgrieza visus treknu...gribēja tos mest atkritumos, ...evācu, teicot taisīt sainīti un ... Eiropu, kur mūsējie būtu ...o saņemt. Nē, teica kundze, ...s dosim ko sūtīt un vakarā, ...āca kungs, arī tam tas tika ...n viņš man teica, ka nāko...enā viņš pats manā klātienē ...ainīti. Šokolādi, kuru biju ... sūtīšanai nometnes bēr...nš, nelika klāt: lai paliekot ...i, lika visu savu un tā sa...vus lielus saiņus. Bet šo...nosūtīju nākamā brīvā die...ki.

...ipnības parādījumi notiek ...an iegādāja radio aparātu, ... aizveda uz veikalu, lai iz... sev gribu. Izvēlējos garas ...otes par 4,07, tad man no...melnu kleitu, kura jāvelk ...nās. Tad notika nelaime ar ...kura nokrita kape. Mani ...ie zobu ārsta, uzlika kapi ...n samaksāja 3 dol., bet tos ...neatvilka. Alga man ir 40 ...ī.

...erā, decembrī.
...eonija Ozolkalne

...GODĪGUMS

...sētas iedzīvotāji, 45 km no Nu... nav iepojušies ar to, ka viņu ...s būtu sevišķi slavens, bet ta...ies ziņa, ka Naiaka ir „godīgākā ...lē" vai vismaz ASV. — Iemesls

...akas pilsonim, velkot no kabatas ...s, izkrita vaļīgi salocīts naudas ...ējš sagrāba banknotes, un vienā ...aru bija vējā. Nelaimīgais gan ...u, tvarstīdams naudu, bet vīram ...ert nevienu pašu banknoti. ...visas pazudušās naudaszīmes vi...kal bija rokā — atradēji tās at...a, netrūka nevienas pašas.

...KAIS PRĀGAS ANEKDOTS

...oslovakijas ministru prezidenta ...zes paziņa teicis: „Mēs, šova... Figaro kāzām operā, vai jūs arī

...u," atbildējusi premjēra kundze, ... tik nevaļīgs. Bet mēs katrā ...n apsveikuma telegrammu."

Ar lidmašīnām evakuēs 13.000 eiropiešu no Ķīnas

Komūnistu ofensīva Ķīnā turpinās ar neatslābstošu enerģiju. Svētdien ieņemta Tientsinas osta Tanku, kas atrodas 30 km attālumā. Tāpat kā karā ar Japānu, komūnisti nacionālo Ķīnu pamazām nogriež no jūras, tādā veidā izolējot to no ārpasaules. Sācies uzbrukums arī pašai Tientsinai. Tagad apstiprinājusies ziņa, ka Čangkaišeka vienības atstājušas Pengpū pilsētu. Nacionālā valdība steigā ierīko nocietinājumus, lai novērstu draudus Nankingai. Frontes vidējā posmā pašreiz iestājies pamiers. Militārie lietpratēji tomēr sagaida, ka jau tuvākā nākotnē cīņas atjaunosies arī šeit. Pekingu komūnisti vēl nav ieņēmuši. Pēc informācijas no Nankingas, Čangkaišeks devis rīkojumu pilsētu apgādāt gaisa ceļā. Pekingas mūru iekšpusē tāpēc steigā izbūvē lidlauku.

Ziemeļķīna tagad praktiski ir jau komūnistu rokās. Tur vēl atrodas Čangkaišeka divas armijas, bet tās pilnīgi ielenktas. IRO parakstījusi līgumu ar kādu amerikāņu gaisa sabiedrību, kas četru nedēļu laikā apņēmusies izvākt no Ķīnas 13.000 eiropiešu un novietot viņus Filipīnās. Izvācāmo vidū atrodas daudz krievu veco emigrantu, kas pēc revolūcijas atraduši patvērumu un eksistenci Šanghajā. Komūnistu uzvaras gadījumā viņu stāvoklis būtu sevišķi neapskaužams. Šanghajā, kas tagad skaitās apdraudēta pilsēta, valda īsta pānika. Turīgie ķīnieši mēģina likvidēt savus īpašumus un pilsētu atstāt. Vietas satiksmes lidmašīnās pārdotas jau mēnešiem uz priekšu.

BBC ziņo, ka pēdējā brīdī izjucis Čangkaišeka nodoms nodibināt kara kabinetu. Ministru prezidenta Dr. Sunfu ievadītās sarunas izrādījušās nesekmīgas. Pēdējā laikā aktīvs kļuvis kuomintanga revolūcionārais novirziens, ko vada maršals Lijahsu. Preses pārstāvjiem viņš izteicies, ka pēc Čangkaišeka atkāpšanās varētu nodibināt koalīcijas valdību ar komūnistiem, kas dotu zemei mieru. Kā šāds apgalvojums pamatots, liecina komūnistu ziņu aģentūras „Jaunā Ķīna" vadītāja deklarācija, ka ar Čangkaišeku nenotiks nekādas sarunas par kompromisa mieru. Vienošanos varētu panākt vienīgi ar kuomintanga revolūcionāro novirzienu.

Ārzemju žurnālisti, apcerot kritisko stāvokli Ķīnā, norāda, ka Čangkaišeka valdība nejutīsies drošā arī Honkongā, uz kurieni paredzēts pārcelties, ja Nankinga kristu. Kvantungas provincē operē apmēram 50.000 partizānu, kas bieži ieņem mazākas pilsētas. Valdības sēdeklim izvēloties Honkongu, viņu aktīvitāte tikai pastiprinātos, jo komūnisti mēģinātu iefiltrēt jaunus spēkus. Vairākos amerikāņu laikrakstos norādīts, ka komūnisti, pretēji agrākiem laikiem, tagad spējīgi okupēt un pārvaldīt arī Ķīnas lielākās pilsētās. Agrāk viņiem nebija sagatavotu ierēdņu. Bet pēc Mukdenas okupācijas, komūnisti tur atrada visu nacionālās Ķīnas darbinieku štatu. Vadītājos posteņos ielikti savi cilvēki, bet pārējās funkcijas pilda agrākie ierēdņi, kurus, vajadzībai rodoties, var pārcelt uz citām pilsētām.

BBC, Št, BB

„Pazuduši" 1,9 miljoni vācu gūstekņu

1947. gadā ārlietu ministru konferencē Maskavā Molotovs paziņoja, ka Padomju Savienībā vēl esot 892.000 vācu kaŗa gūstekņu. Viņš pievienojās konferences lēmumam un apsolīja, ka līdz 1948. gada beigām tos atlaidīs mājās. Līdz 1. janvārim atlikušas vairs tikai trīs nedēļas, bet, pēc Frankfurtes pie Oderas caurlaides nometnes ziņām, apmēram 500.000 no minētajiem gūstekņiem vēl nav atgriezušies.

Šī aizkavēšanās no jauna radījusi nemieru Rietumvācijas presē. Laikraksti nejautā, kādēļ Molotovs nav izpildījis solīto, bet vēršas pret Padomju Savienību un prasa paskaidrojumus, kur palikuši tie miljoni vācu karavīru, kas padomju gūsta laikā burtiski pazuduši.

1947. gadā, kad Molotovs vācu gūstekņu skaitu novērtēja uz 892.000, vācu un vēl vairāk amerikāņu un angļu iestādes bija pārsteigtas. Pēc rietumu sabiedroto datiem padomju gūstā atradās 3 miljoni vācu karavīru. Lielo starpību centās dažādi izskaidrot, par galveno iemeslu minot Padomju Savienības vēlēšanos gūstekņus iespējami ilgi aizturēt. Tagad, pēc ilgas un sistēmatiskas bijušo gūstekņu izvaicāšanas, noskaidrojies, ka atgriezušies vācu karavīri pārliecināti, ka Molotovs uzdotajos datos minējis tikai tos vāciešus, kas 1947. gada pavasarī atradās gūstekņu nometnēs un sarakstījās ar piederīgajiem Vācijā. Bet tai laikā bija arī politisko kara gūstekņu nometnes (Doņecas baseinā, Urālos, pie Baltās jūras un Sibirijā) un no vienībām bija izlasīti dažādi speciālisti, reizēm pat sakomplektējot tos atsevišķās vienībās. Par šiem gūstekņiem Molotovs klusēja. Augstāk par 150.000 vērtēt šos speciāli izmeklētos tomēr nevarot.

Bet kur tad palikuši pārējie, apm. 1,9 miljoni vāciešu?

Stāsti par Paulusa armiju nekādā gadījumā nav šīs lielās starpības izskaidrojums. Varbūt tieši šo pazudušo karavīru dēļ runās par Paulusa armijas lielumu minēti nepareizi skaitļi. Ir pārbaudīts fakts, ka Paulusa armija kā tāda Padomju Savienībā atrodas, bet pēc gūstekņu stāstiem nav taisnība, ka šai armijai būtu daudzas divīzijas un īpašas vienības.

Patiesas turpretī esot ziņas, ka vācu speciālisti kādā vācu admirāļa vadībā izveido zemūdeņu bazes Baltijas valstu rajonā, galvenokārt Rīgas apkārtnē. Vācu aviācijas karavīri un virsnieki nodarbināti padomju aviācijas rūpniecībā un lidlaukos Viduskrievijā. Bet tie visi kopā labākā gadījumā ir desmiti tūkstoši un nevis gandrīz divi miljoni.

Pēc pārnākušo gūstekņu ieskatiem vācu karavīru pazušanas izskaidrojums ir tikpat vienkāršs, cik baigs: lielākā tiesa no šiem 1,9 miljoniem nekad vairs neatgriezīsies. Karavīri, kas krita krievu gūstā 1943. gadā, līdz 1945. gada pavasarim mira lielā skaitā. No 90.000 Staļingradas cīnītājiem 1945. gada pavasarī dzīvi bijuši vairs tikai pieci līdz seši tūkstoši. Vāciešiem, kurus sagūstīja Krimā un Rumānijā, neklājās labāk, tāpat arī tiem, kas krita gūstā īsi pirms vai pēc kapitulācijas.

Kāds vācu karavīrs, kas sagūstīts Kurzemē un šinīs dienās atgriezies Vācijā, stāsta, ka 1945. gada rudenī atradies 266. nometnē Jelgavā, no kurienes pirmoreiz nosūtīts darbos. Īsi pirms tam notikusi gūstekņu sapulce, kurā krievu politiskais virsnieks pateicis: „Jums bija gāzu kameras. Mums tādas nevajaga, mums ir darbs." Padomju vienību izturēšanās pirmajā gūsta ziemā tad arī atbildusi šiem vārdiem. Mirušo uzzīmēšana un reģistrēšana bijusi stingri noliegta un par to draudējis bargs sods. Tikai nedaudziem vācu ārstiem izdevies slepeni atzīmēt viņu nometnēs mirušo vārdus un dzimšanas datus.

Šai rīcībā bijis velnišķīgs aprēķins: mirušie gūstekņu miljoni Padomju Savienībai vispār neeksistē. Tie nav nevienā sarakstā, nekur tie nav reģistrēti par mirušiem un neviens nezina, kur tie apglabāti. Neviena padomju iestāde nevar par šiem nelaimīgajiem sniegt jebkāda veida izziņu, pat ja tā to gribētu darīt.

DK

„Klusā nakts" — neder, „Ak, eglīte" — var iet

Kepenikas rajonā, Berlīnes krievu sektorā, krievu komandantūra nedeva atļauju nevienam Ziemsvētku sarīkojumam, kura programmā bija tādas svētku dziesmas kā „Klusā nakts", „No debesīm būs man atnest", „Es skaistu rozīt' zinu" vai „Ciānas meita, priecājies", — ziņo Berlīnes laikraksts „Der Tag". Padomju cenzora žēlastību atradusi vienīgi tradicionālā „Ak eglīte" un dziesmas par Ziemsvētku vecīti. Arī Gebelss savā laikā visādi pūlējās iznīdēt dziesmu par „kluso nakti", aizstājot to ar kādu citu, bet Kepenikas cenzors Gebelsu pārspējis.

PS

Indonēzijā karš

(Turpinājums no 1. lpp.)

savu līdzšinējo ģenerālgubernātoru van Moku un viņa vietā nosūtīja augsto komisāru Dr. Bēlu. Hāgas plānos ietilpa dibināt „Indonēzijas savienotās valstis", kas saistītos ūnijā ar Holandes karalisti.

Viss jau likās kārtībā, bet tad Holandes" plāniem pārvilka svītru Jāvas salā nodibinātā Djokjas republika ar valsts prezidentu Sukarno priekšgalā. Tas nebija ar mieru, ka pār indonēziešu armiju būtu kāda noteikšana augstajam komisāram. Uz Batāviju aizlidoja Holandes ārlietu ministrs Stikers, bet arī viņa ceļojums izrādījās nesekmīgs. Tagad konfliktu atrisina ar ieroču palīdzību. Karā ar Japānu un vēlākajās cīņās ar Holandi zeme jau stipri nopostīta un noplicināta. Indonēzijas saimniecības stāvoklim tagadējais karš nekādā gadījumā nenāks par labu. Nenokārtotais konflikts Indonēzijā visu laiku vājināja Holandes stāvokli arī Rietumeiropas ūnijā.

BBC, NZ, Št

Komūnisti draud

(Turpinājums no 1. lpp.)

sapieri ar vācu techniķu palīdzību sāka novākt nogāzto torņu daļas.

Pagaidām vienīgie cietēji Rietumberlīnē ir Štolpes ciema iedzīvotāji. Šo ciemu franču sektora pierobežā krievu okupācijas iestādes 1945. g. nodeva francūžiem lidlauka ierīkošanai. Bet vēlāk izrādījās lietderīgāk lidlauku izbūvēt Tegelā, un trešdien, dienu pirms radio mastu uzspridzināšanas, franču iestādes paziņojušas, ka nodod ciemu atpakaļ krieviem. Štolpes iedzīvotāji, kas nesenajās vēlēšanās aktīvi parādīja savu nostāju pret komūnismu, tagad baidās no krievu represijām, un daļa bēg' uz Berlīnes rietumu sektoriem. Štolpes nodošanā nozīmē zaudējumu Berlīnes apgādē, jo šī muiža piegādāja pilsētai pārtiku.

Sekojot grāfa Einzīdela piemēram, no padomju oficioza „Tägliche Rundschau" uz rietumjoslām aizbēguši vēl pieci redaktori un līdzstrādnieki, no kuriem trīs, tāpat kā Einzīdels, bija „Brīvās Vācijas nacionālkomitejas" locekli. Pēdējās dienās apcietināti vairāki padomju joslas vācu saimniecības komisijas atbildīgi nodaļu vadītāji. Starp citu, dienesta telpās arestēts „brīvo kommercveikalu" vadītājs un vēl otrs tirdzniecības un apgādes nodaļas nozares vadītājs.

BBC, NYHT, AZ, NZ

„PRINCIS PAVALDONIS PAVĒL"

Kamēr Beļģijas karalis Leopolds III vēl arvien dzīvo trimdā un nezina, kā izšķirsies viņa nākotne, viņa pienākumus Beļģijā pilda Šarls Teodors Henrijs Antuāns Meinards, Flandernas grāfs un Beļģijas karalistes pavaldonis. „Es, Šarls, Beļģijas karalistes princis pavaldonis..." tā sākas visi raksti, ko ar savu vārdu apliecina lielā auguma 45 g. vecais pavaldonis. Parakstīdamies viņš varbūt klusībā pie sevis jautā, vai visi šie dokumenti vēl kādreiz sāksies arī ar vārdiem: „Es, Leopolds III, Beļģijas karalis . . "

Karaļa vietnieks princis Šarls ir neprecējies, kluss, mīl dzīvot noslēgti un tikai gauži reti parādās sabiedrībā. Tautā tomēr viņš ir iemīļots, kas ir lielā takta nopelns, ar kādu princis veic savus pienākumus. Saprazdams, ka viņa parādīšanās atklātībā varētu radīt trimdā esošā karaļa dedzīgo aizstāvju — „leopoldistu" nepatiku, Šarls labāk paliek aizkulisēs. 1944. g. pārņemot pavaldoņa pienākumus, viņš teica: „Ja nu es šo uzdevumu uzņemos, tad tomēr manas domas ir pie karaļa. Es gaidu to stundu, kad mēs viņu atkal redzēsim . . ."

Neviens nezina, ko Šarls pats domā par karaļa jautājumu un par to runāt karaļa pilī vispār aizliegts. Tautas suminājumus Šarls labprāt atstāj savai 72. g. v. mātei, karaļa Alberta atraitnei. Tikai reti viņš atstāj telpas, kuras pilī apdzīvo, bet karaļa istabās viņš pa visu laiku nav iecēlis ne kāju, tāpat arī atsakās izlietot 30 miljonus beļģu franku, kas viņam kā valsts galvam pienākas. Nav zināms, vai pavaldonis šo naudu nosūta karalim, vai, cerēdams uz pēdējā atgriešanos, noguldā bankā.

Baudījis audzināšanu Anglijā, Šarls pilnīgi brīvi runā angļu valodu un bez abām oficiālajām valsts valodām — franču un flāmu — prot arī vēl vāciski un mazliet itališki. Pavaldoņa kaislība ir ātri braukt ar auto, un šādiem izbraucieniem viņš izmanto agrās rīta vai pavisam vēlās vakara stundas. Pāris reizes par ātru braukšanu viņu sodījusi policija.

NZ, SIZ

Holandieši jau var sagatavoties bēgšanai

Pēc UP informācijas no Amsterdamas, ikviens holandietis jau tagad varot sagatavot savu bēgšanu gadījumā, ja Holandi okupētu kāda ārvalsts. Šādas masu bēgšanas sagatavošanai nodibināta īpaša „Starpkontinentālā transporta sabiedrība", kas visus priekšdarbus veic „ar maksimālo akurātību un diskrēciju". Pret 4300 guldeņu samaksu katrs klients saņem no sabiedrības kuģa biļeti braucienam uz Kanāriju salām. Biļete derīga līdz 1953. gadam, un tās īpašnieks ar 2500 guldeņiem kļūst sabiedrības līdzīpašnieks. Sabiedrība apņemas savu klientu transportam vajadzīgajā brīdī rezervēt kuģus.

AZ

IRO apspriežas par emigrācijas paātrināšanu

Pagājušā nedēļā, IRO amerikāņu joslas direktora Filipa Raiana vadībā Bād Kisingenā notika trīs dienu ilga IRO darbinieku un visu to brīvprātīgo organizāciju pārstāvju konference, kas iesaistītas DP programmas reālizēšanā amerikāņu joslā. Galvenie pārrunu tēmati bija emigrācijas programmu paātrināšana, nometņu apvienošana, budžeti un bērnu aprūpe, ieskaitot „bērnu ciema" atklāšanu Bād Aiblingā jauniešiem, kas palikuši bez tuviniekiem.

IRO

DAŽOS VĀRDOS

100.000 Silēzijas vāciešu, kam vēl bija atļauts palikt strādāt dzimtenē, kopš novembra esot deportēti uz Padomju Savienību, Berlīnē ziņojuši izbēgušī silēzieši.

Arī Italija un Grieķija esot izteikušas vēlēšanos iesaistīties Ziemeļatlantika aizsardzības paktā, jo baidoties kļūt par „nevienam nepiederošu territoriju" starp rietumiem un austrumiem, ziņo no diplomātu aprindām.

Vakar Kannās sākās Francijas ārlietu ministra Šumāna apspriedes ar Italijas ārlietu ministru grāfu Sforcu par muitas ūniju abu valstu starpā.

Visas Korejas pārvaldīšanu Dienvidkorejas valdība uzņemsies, tiklīdz no pussalas ziemeļu daļas atvilksies padomju karaspēks.

50.000 beļģu strādniekiem, kas nodarbināti Ziemeļfrancijā, atļauts atkal izvest visu nopelnīto naudu. Šī atļauja saņemta pēc tam, kad Parīzē speciāli ieradās Beļģijas ministru prezidents Spāks un apspriedās ar franču valdību.

24 stundu ģenerālstreiku Italijā izsludināja komūnistu kontrolētā arodbiedrību apvienība.

1000 turbolidmašīnas nākamā gadā vēlas būvēt Italija, ziņo Romas nedēļas laikraksts „Tempo".

Jauns korupcijas skandāls atklāts Japānā. Policija izdarījusi kratīšanu satiksmes ministra dzīvoklī, jo ir pierādījumi, ka viņš saņēmis lielus kukuļus no kalnrūpniekiem, lai ierosinātu izbeigt valdības kontroli pār ogļraktuvēm.

Rūras apgabalu tieši pakļaut Rietumeiropas ūnijai svētdien ierosināja ģenerālis de Golls.

Speciālvilcienos no visas Austrijas, Čechoslovakijas un Ungārijas ieradās svētceļnieki, lai piedalītos atjaunotā Vīnes Stefana doma atklāšanā svētdien. Slavenais dievnams izdega, vāciešiem atkāpjoties, un arī tagad atjaunots tikai pa daļai.

1500 vācu marku jāmaksā Lībekas ārstam Milleram par to, ka nepareizas injekcijas dēļ viņš sagādājis nāvi kādam savam pacientam. Injekcijas apraksts iespiedumkļūdas dēļ bija nepareizi iespiests medicīnas žurnālā.

Ar mākslīgām kājām, rokām un kruķiem svieda policijai kādas invalīdu demonstrācijas dalībnieki Romā, kad policisti gribēja izklīdināt nepieteikto invalīdu parādi, ar ko tie gribēja protestēt pret pensiju nepalielināšanu.

„Es apņemos 1 gada laikā panākt, ka Bavārijā vairs nebūs neviena spekulanta, ja man to uzdotu," deklarēja deputāts Lorics. Atlīdzībai par to viņš vēloties tikai tramvaja konduktora algu.

Admirālis Hortijs, agrākais Ungārijas pavaldonis, ar ģimeni drīzumā atstāšot Vāciju. Viņa kundze paskaidrojusi, ka ceļa mērķi neizpaužot, lai nesagādātu neērtības valstij, kas viņus gatava pie sevis uzņemt.

Cietuma kamerā ievācies dzīvot Insbrukas miertiesas tiesnesis, jo viņa alga esot par mazu, lai atļautos īrēt dzīvokli.

77 mārciņas gaļas pagājušajā gadā caurmērā patērējis katrs anglis, pret 119 mārc. pirms kara. Tai pašā laikā ASV gaļas patēriņš uz iedzīvotāju pieaudzis no 128 līdz 155 mārc. gadā.

Stradivarija vijoli, novērtētu par 65.000 dolariem, Filadelfijā pārdevis slavenais vijolnieks Efrems Cimbalists. Vijole esot viena no 12 vislabākajām pasaulē.

VĒTRAS UN NELAIMES

Ārkārtīgi spēcīga vētra jau kopš trim dienām plosās Triestā. Vēja ātrums pārsniedz 140 km stundā. Par orkānu ziņo arī no Transvāles, Dienvidafrikā, kamēr Ņujorkā svētdien uzsnigusi pus metru bieza sniega kārta, kas uz laiku pilnīgi paralizēja visu satiksmi. Tikai pēc 18.000 strādnieku iesaistīšanas attīrīšanas darbos, kustību izdevās pa daļai atjaunot. Čīlē notikusi smaga dzelzceļa katastrofa, bijusi par iemeslu 15 nogalinātiem un daudziem ievainotiem. Nelaimē vainojams kāds autobuss, kas uz neapsargātas pārbrauktuves iedrāzies vilcienam sānos.

M

Angļi šauj uz zaķiem, bet krievi uz angļiem

Seši britu karavīri, kurus bija apcietinājuši krievi pēc incidenta un apšaudīšanās britu un krievu joslas pierobežā, atkal atlaisti. Tas noticis pēc ilgākām sarunām ar kādu angļu virsnieku, kas ieradies krievu joslā. Septītais angļu kareivis, ko krievi apšaudoties ievainoja un ko biedri pēc tam atvilka atpakaļ britu joslā, vēl atrodas slimnīcā.

Britu Reinas armijas štāba oficiālā paskaidrojumā par incidentu teikts, ka 15. decembra pēcpusdienā kāds britu kaprālis sekojis aizšautam zaķim un laikam netīši pārgājis joslu robežu pie Dūderštates, kur viņu aizturējuši krievi. Uzzinājuši to, neliela tā paša pulka karavīru grupa kāda virsnieka vadībā tuvojusies krievu robežapsardzības postenim, lai gadījumu noskaidrotu un panāktu sava biedra izdošanu. Vēl nenoskaidrotu iemeslu dēļ krievu robežsargi atklājuši uguni uz angļu karavīru grupu, pie kam viens ievainots un seši pēc tam aizturēti.

NYHT

Bulgarijas komunisti soļo pa ģeneraliniju

Pēc divreizējas atlikšanas, sestdien beidzot sācies Bulgārijas komūnistu partijas kongress. Pirmajā dienā atklāšanas runu teica ārlietu ministrs Kolarovs, pasvītrodams, ka kongresa uzdevums ir nostiprināt Bulgārijā sociālismu. Nekas pasaulē nevar mazināt bulgāru draudzību pret Padomju Savienību un lielo Staļinu. Otrā dienā runāja ministru prezidents Dimitrovs. Neraugoties uz visām grūtībām, bulgāru komūnistu partija vienmēr soļojusi pa ģenerāllīniju.

Runas turpinājumā Dimitrovs no jauna iestājās par visu dienvidslavu federāciju, ko nevarēšot aizkavēt nekāda vara pasaulē. Kāds vācu komūnists pēc tam apliecināja, ka „vācu strādnieki pirmajās rindās cīnās pret imperiālistiem" un atbalsta Padomju Savienību un tautas demokratijas.

BBC komentāt. domā, ka kongresa darba kārtībā būs paredzēts plāns, ideoloģiskā cīņa Bulgārijā un partijas jaunā satversme. Kongresā piedalās arī pārstāvji no 18 valstu komūnistu partijām, atskaitot Dienvidslaviju.

BBC

„Pirmais tirdzniecības aģents"

Amerikas nacionālā tirdzniecības pārstāvju apvienība iecēlusi prezidentu Hariju Trumenu par „pirmo amerikāņu ceļojošo tirdzniecības aģentu mūža biedru". Goda biedra diplomā teikts: „Prezidents Trumens bez kārtīm rokā un pretēji lietpratēju padomiem devies ceļojumā, lai iekarotu pilnīgi nepieciešamu un bezizredžu tirgu. Viņš pārspējis visus personīgās iniciātīvas rekordus un izpildījis visus pasūtinājumus."

* * *

Ķīniešu valstsvīrs Lihungčangs laulības Ķīnā, par kurām viencjas nevis jaunais pāris pats, bet tā vecāki, raksturojis šādiem vārdiem: „Laulības Ķīnā līdzinās katlam ar aukstu ūdeni, ko uzliek uz uguns. Ūdens pamazām sāk vārīties un ilgi paliek silts. Laulības rietumos turpretī ir līdzīgas katlam ar vārītu ūdeni, ko uzliek uz aukstas plīts - ūdens pamazām atdziest."

Ar pieri sienā

Kāda ASV tiesa laulības šķiršanas prāvā atzinusi, ka sieva, kas izņēmusi naudu no vīra kabatām, nav zagusi, bet UP ziņo, ka pēc ASV armijas noteikumiem armija savus vācu tautības darbiniekus par nagu palaišanu vien nevarot atlaist. Noteikumos uzskaitīti pārkāpumi, par kuriem pirmoreiz izsakāms rājiens: nepaklausība, kaušanās darba vietā, gulēšana darba laikā, piedzeršanās, sīkas zādzības un neierašanās darbā, ir pārkāpumi, ko katrs darbinieks vienu reizi varot atļauties.

Raimonds Frensis Bairds no Petrsfildas Anglijā samaksāja 10 mārciņu soda naudas par vilciena briesmu bremzes novilkšanu un tad paskaidroja konduktoram: „Es cīnos pret to, ka vilcieni brauc pārāk ātri. Es jau rakstīju dzelzceļu pārvaldei, ka novilkšu bremzi katrā pasažieru vilcienā, kas brauc ātrāk par 60 jūdzēm stundā."

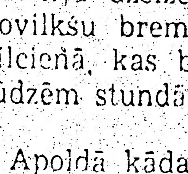

Apoldā kādai mātei bija jāved trīs gadus vecs puika pie ārsta, tāpēc ka mazais bija uzmaucis sev galvā podiņu un to vairs nevarēja nomaukt. Ārsta uzgaidāmā telpā sēdēja vecāks kungs ar sapampušu degunu. Zēns par vecā kunga degunu sācis tik ļoti smieties, ka pods pats no sevis nokritis.

VIENA NEDĒĻA PARĪZĒ — 3

„JŪS VĀCIJĀ NEMĀKAT SEVI REKLAMĒT!"

DIVĒJĀDI LATVIEŠU CENTRI FRANCIJAS GALVASPILSĒTĀ

Latvijas sūtniecības nama Parīzē vairs nav. Materiālu g. itumu dēļ Parīzi atstājis arī sūtnis Grosvalds. Postenī palicis lietvedis K. Bērends, kura adrese palaikam ir pirmais pieturas punkts Francijas galvaspilsētā iebraukušiem latviešiem.

Jākāpj ļoti augstu — līdz pat liela nama pēdējam stāvam. Tur ir gluži baltas durvis, bez uzraksta un bez vizītkartes, un, kad piezvana, pēc brīža no iekšpuses skan pabarga balss: „Ko jūs vēlaties?!"

Bardzība turpinās līdz tam brīdim, kad apmeklētājs iekļuvis dzīvoklī. Parīze ir starptautiska pilsēta, un Višinskis nav vienīgais, kam varētu nepatikt, ka tur joprojām darbojas Latvijas republikas lietvedis. Bez tam gadās arī tādi, kas negrib saprast, ka darbošanās gluži bez līdzekļiem ir grūta, gandrīz neiespējama lieta. Var redzēt, ka viesu istabā, kur lietvedis apsēdina apmeklētāju, agrāk bijis daudz vairāk mantu kā galds un daži sēdekļi, kas tur vēl palikuši. Jāpabrīnās par vīru, kas astoņus gadus spējis turpināt kaut vai visnepieciešamāko darbību gluži bez materiāla atbalsta. Ciešā sadarbībā ar lietuviešu lietvedi Dr. Bačku, kas materiāli šķiet mazliet laimīgāk situēts, mūsu lietvedis K. Bērends turpina izmantot katru, kaut visniecīgāko iespēju, lai starptautiskā forumā liktu atskanēt Latvijas vārdam.

Pavisam pašlaik Parīzē pastāvīgi dzīvo apmēram simts latviešu. Otrs centrs ir Aijas Bertrana kundzes mājoklis Dunkana akadēmijā Sēnas ielā.

Mēs devāmies turp kopā ar lietuviešu kolēģu un, pie attiecīgā nama pienākuši, ieraudzījām uzrakstu „Academie Duncan" un zem tā skatlogu ar sirreālistiskām gleznām. Tas nav nekas sevišķs šai latīņu kvartāla ielā, kur ik otrā namā ir vai nu grāmatu antikvāriāts, vai gleznu veikals ar visdīvainākiem veidojumiem.

Veikalā aiz skatloga divas kažokotas francūzietes smēķēja melnas kodīgas franču cigaretes un tik aizrautīgi debatēja, ka valodas izskanēja pat uz ielas. Iegājām iekšā. Debates nemitējās. Brīdi stāvējām. Debates nemitējās. Pieklājīgi apjautājamies, kur varētu sastapt Bertrāna kundzi.

„O!" iesaucās viena. „Ejiet tur pa vārtiem!" Tai pašā elpā viņa turpināja debates.

Pa vārtiem iekļuvām pelēcīgā pagalmā, un, brīdi noskatīdamies, uz labu laimi vērām kādas durvis. Bijām tādā kā alķīmiķa laboratorijā, tādā kā Gutenberga laiku spiestuvē. Vienīgais cilvēks, kas tur rīkojās, šķita izkāpis vēl no daudz senākas vēstures — brūnā tērpā, ko pirmajā mirklī noturētu par benediktīniešu mūka apmetni, bet kas, kā vēlāk noskaidrojās, ir sengrieķu tunika ar baltu auklu ap vidu, vieglām sandalītēm basajās kājās, kaut arī ārā pagalms bija pārvilcies slidenu ledus kārtiņu, gariem, kā sievietei sasukātiem, pilnīgi sirmiem matiem, kas šķita īpaši izcelam asi grieztu klasisku sejas profilu. Viņš darbojās ap kādām spiedēm un škita nemaz nepamanām mūsu ielaušanos.

„Piedodiet, kur te varētu sastapt Bertrana kundzi?" mēs izteicām, bet sirmais it laipni pavērsās pret mums un teica: „Ejiet tur, pa tām durvīm!"

Aiz tām durvīm atradām vēl divas durvis. Uz vienām bija rakstīts: „Nāciet iekšā bez klauvēšanas!" Uz otrām: „Ieeja stingri aizliegta. Neklauvēt!"

Gājām tur, kur bija atļauts. Atradām priekštelpiņu ar milzīgu daudzumu fotogrāfiju gar sienām un tādu kā kases galdiņu. Neviena cilvēka. Klepojām. Knaukšķinājām kurpes pret grīdu. Neviena cilvēka. Iegājām dziļāk. Tur bija zāle. Patumša, izklāta visdažādākās pakāpes nodilušām segām. Krēslu rindas, priekšā skatuve bez priekškara. Gar sienām milzīgas hipermodernas gleznas no tās sugas, kas tēlo māti ar kaut ko padusē, par ko labu laiciņu strīdējāmies, vai tas ir ķirbis vai futbola bumba, kamēr atskartām, ka tā ir mātes bērna galva. Bet atkal neviena cilvēka. Tad saņēmām drosmi un klauvējām pie tām durvīm, kur klauvēšana aizliegta. Iznāca laipna dāma skaidri latvisku zemgaliešu seju, ko apņēma grieķu tunika un galvas sega, ar ādas jostā iestiprinātu biezu maku, sandalēm kājās un laipnu smaidu.

Tā bija Aija Bertrane, kas sen pazīstama visiem latviešiem Parīzē, tulkojusi Virzas Straumēnus un dažus citus latviešu darbus franču valodā un cenšas palīdzēt ikvienam latvietim, kas braucis un brauc uz Parīzi.

Arī man bija kāda tiri komerciāla darīšana, bet — jāatzīstas, ka pirmajā brīdī mazliet apjuku. Ej nu runā par naudas lietām ar cilvēku, kas, acīm redzot, cienī klasisko senatni, kuŗai ar franka inflāciju nav itin nekāda sakara. Šis bažas tomēr drīz apsīka. „Smēķēt gan jūs te nesmēķējiet, bet citādi varat darīt, ko gribat!" paskaidroja Bertrana kundze skaidrā latviešu valodā, apsēdināja mūs un sāka iztaujāt par latviešiem Vācijā

Viņa jau daudz gadu ir tuvākā līdzgaitniece tam sirmajam vīram, ko bijām satikuši paša iekārtotajā spiestuvē. Un viņš, savukārt, ir viena no vispazīstamākajām personām Parīzē. Kāds tautietis man teica, ka Raimonds Dunkans Parīzē esot gluži tas pats, kas baskājis Irbe bijis Rīgā. Es nezinu, vai šis salīdzinājums gluži pareizs, bet abiem ir vismaz tā līdzība, ka viņi savu mūžu veltījuši mākslām.

Raimonds Dunkans ir daudzinātās dejotājas Aisidoras Dunkanes brālis. Jau drīz pēc pirmā pasaules kara viņš, toreiz nepazīstams un jauns dzejnieks, nolēmis, ka nav pareizs modernās pasaules viedoklis vērtēt cilvēku pēc tērpa, vai, kā latvietis saka, pēc cepures. Viņu arvien vairāk par visu citu saistījusi klasiskā senatne, un tā viņš nolēmis pievērsties seno grieķu tradicijām arī tērpa ziņā. No šīs domas izaugusi Dunkana akadēmija, kas māca klasiskos principus mākslā un dzīvē, dod vārdu vēl neatzītiem jauniem talantiem gan dzejas, gan dejas, gan citās mākslās. Kaut arī sirms, Raimonds Dunkans, acīm redzot, nav zaudējis sparu un uzņēmību. Turpat akadēmijas zālē pie sienas, starp citiem laikrakstu izgriezumiem, redzama vesela amerikāņu laikraksta lappuse, kas veltīta aprakstam par to, kā Raimonds Dunkans kara dienās pirmais ielauzies amerikāņu vēstniecības namā un uzvilcis uz tā zvaigžņoto karogu vēl iekām vācieši bijuši no Parīzes padzīti.

Savas mācības Raimonds Dunkans sludina ne tikai paša spiestuvē iespiestajās grāmatās un savas akadēmijas rīkotajos priekšlasījumos Parīzē, bet kopā ar savu pirmo domu biedri latvieti Aiju Bertrani un franču mākslinieki viņš arī daudz ceļojis un pēckara laikā ik gadus devies turnejās uz ASV

Starplaikā Bertrana kundze tomēr nav aizmirsusi savus tautiešus un it sevišķi interesējas par latviešu dzīvi Vācijas DP nometnēs.

„Jūs tur neprotat pievērst sev uzmanību," viņa, starp citu, saka. „Tagad pasaulē citādi netiek uz priekšu, kā druscin pastrādājot arī ar elkoņiem. Kāpēc cittautu žurnālisti, rakstnieki un mākslas kritiķi no Rīgas jau paguvuši izkarot sev redzamas vietas gan Parīzē, gan Londonā, gan Nujorkā, bet latvieši nē? Mums vajadzētu daudz vairāk trokšņot un likt par sevi runāt!"

Mēs runājam par latviešu DP izredzēm iekļūt Amerikā, un piepeši Bertrana kundze saka: — „Lūk, jums tur Vācijā vajadzētu paziņot, ka tik un tik daudz latviešu jauneklu nolēmuši 6 mēnešu laikā iemācīties angļu valodu. Ja to paziņotu pietiekami skaļi, un, ja to tad arī izpildītu, tad jūs redzētu, ka ne vien viņi, bet visi latvieši būtu lielā sensācija Savienotajās Valstīs, un jūs raušus pārrautu pāri okeanam."

Es mēģināju Bertrana kundzei ieskaidrot, ka tas neizdosies. Bet — ja šis, vai līdzīgs pasākums patiešām varētu izdoties — vai šai latvietei, kas pusi mūža pavadījusi starp svešiem laudīm, nav taisnība tai ziņā, ka mēs tiktu daudz tālāk, ja tais gadījumos, kad mums kas vajadzīgs no citiem, runātu ar tiem valodā, kuru tie labprāt klausās? Un vai arī pašlaik nav tas brīdis, kad mums patiešām citu palīdzība vajadzīga?

Aleksandrs Liepa

„LATVIJAS" ABONEMENTS.

pasūtinot laikrakstu pa atsevišķiem eksemplāriem (līdz 3 eks. iesk.), maksā DM 3.— mēnesī + DM 0,50 par piesūtīšanu; pasūtinot kollektīvi vairāk par 3 eks. — DM 3.— mēnesī par eksemplāru; pasūtinot uz ārzemēm un maksājot Vācijā DM 3.— mēnesī + DM 0,80 par piesūtīšanu. Sludinājumi maksā DM 0,70 par vienslejīgas nonpareille iespiedrindas aizņemto telpu. Darba meklēšanas sludinājumi par puscenu.

Abonementa pieteikumi, sludinājumi, naudas pārvedumi un korespondence adresējama „Latvijai (13b) Günzburg/Do., Bürgermeister-Landmannplatz 7.

Latvija iznāk trīs reizes nedēļā — otrdienās, ceturtdienās un sestdienās.

POLĪTISKĀ PAŠNĀVĪBA

Prāgā stāsta šādu anekdotu:

Čechu veikalnieks, līdz kaklam apnicis komūnistisko režīmu, nolemj izdarīt politisku pašnāvību. Viņš ierodas kādā masu sapulcē, uzlēc uz runātāju tribīnes un sauc: „Nost ar komūnismu!", domādams, ka klausītāji viņu saplosīs gabalos.

Nekas tamlīdzīgs tomēr nenotiek. Vienīgi kāds draugs viņu pavelk sānus un brīdina: „Vai tu esi traks? Iedomājies, kas notiktu, ja pūlī būtu gadījušies pāris īstu komūnistu!"

EE

Norvēģu slēpotāju paradīze

Pasaules labākie lēcēji ar slēpēm nāk no norvēģu mazās pilsētiņas Kongsbergas, ap 100 km no Oslo. Pilsētiņā ir tikai 7000 iedzīvotāju, bet var teikt, ka gandrīz visi tie interesējas par slēpošanu. Kongsbergā un ap to ir 200 lēktuvju, cita lielāka, cita mazāka. Norvēģijas 5 ziemas mēnešos tur valda mūžīga kustība. Skolēni katru brīvu brīdi izmanto lēkšanai, jo skolā nekad neierodas bez slēpēm. To pašu dara arī skolotāji. Visā Kongsbergā nav neviena 10 g. v. zēna, kas briljanti nepārzinātu lēkšanas tehnikas jaunumus. Slavenības dara visu iespējamo, lai izaudzētu jaunas „zvaigznes". Pēdējās ziemas olimpiskajās spēlēs St. Moricā 3 no Norvēģijas 4 reprezentantiem lēkšanā ar slēpēm nāca no Kongsbergas.

„Traks amats — jāgaida citu nāve"

Izcilais latviešu vieglatlēts Ēvalds Poltraks jau apmēram 2 mēnešus dzīvo Kanādā, kur aizbrauca pie saviem radiem. Viņš raksta „Latvju Sportam" Lībekā: „Kvebekas provincē ir tikai viens oficiāli reģistrēts vieglatlēts. Es nu esmu Nr. 2. Nesen laudis bija sadzirdējuši, ka mūsu ielā dzīvojot kāds stiprs vīrs no Eiropas un pie durvīm piebrauca vieglā mašīna. Izkāpa 2 franči un piedāvāja man darbu — vai es negribot nest zārkus no mājas uz auto un no auto uz kapsētu. Biju ļoti pārsteigts, bet noprasīju, cik par to maksās. Piecus dolarus! Divaino darbu pieņēmu. Viss jau būtu labi, tikai pašreiz neviens nemirst. Traks amats — jāgaida citu nāve. Miršana Kanādā ir dārga lieta. Apglabāšanu var izdarīt tikai apbedīšanas biroji un par to jāmaksā 200—300 dolaru." É. Poltraks vēl pastāsta, ka slēpotājs Imants Kleinops Toronto jau ticis pie sava limuzīna. Viņš iepriecinā gardēžus ar Rīgas parauga tortēm, un sportista konditora prasme labi novērtēta. Tālivaldis Ozolcelms izpelnījies boksa menedžeru uzmanību. Viņš saņēmis piedāvājumu pārieti profesionālos, bet jāslēdz līgums uz 7 gadiem, kas prasa dzīvi stingru kā klosterī. Iespējams, ka Ozolcelms piedāvājumu tomēr pieņems.

VECMĀMIŅA SAŅEM ZELTA MEDAĻU

„Vecmāmiņ, vai tu negribi ar mani paspēlēt mazliet futbolu?" teica viens no mazbērniem 72 g. v. vecajai Benzīnei Benzenei, kas dzīvo Nikebingā, dāņu salā Zēlandē. Tas notika pēc tam, kad Dānijas sporta vadība vinai pasniedza zelta medaļu par tās vecumam izciliem sasniegumiem. Vecmāmiņa meta šķēpu 18 m, skrēja 200 m 43 sek., brauca 20 km ar divriteni 57 min. un 8 km nosoloja 74 minūtēs. Benzīne Benzene dzimusi un augusi laukos un visu mūžu čakli strādājusi. Tas ir pamats viņas sasniegumiem sportā, kam nu sekot vēlas arī mazbērni.

Neištatē pie Mārburgas dzīvojošie latviešu vieglatlēti J. Treimanis, M. Pētersons un J. Pētersone sākuši sagatavošanās treniņus nākamajai sezonai. Tas nozīmē, ka 1949. gadā atkal startēs brālis un māsa Pētersoni, kuŗus šogad ievērojamākās sacīkstēs neredzēām. Neištatieši uzvarēja Fuldas YMCAs volejbolā 15—4, 15—3 un basketbolā 74—12. Ar vietējiem vāciešiem sekmīgi spēlē Neištates latviešu nometnes galda tenisisti.

Kāpēc vācieši inficēti ar Hitleru

Vāciešu vairākums pašlaik drīzāk palīdzētu rietumu sabiedrotiem atvairīt padomju spiedienu, nekā palīdzētu krieviem apkarot rietumnieku politiku Vācijā, rakstā par vāciešu noskaņojumu izsakās „Daily Mail" ievadnieks Ovens Latimors, bet tūlīt piebilst, ka ir tikai viens ceļš pareizai vāciešu izprašanai, proti atziņa, ka vācieši joprojām ir pilni hitlerisma gara. Pavisam aplami rīkojoties tie, kas iedomājoties, ka veselu fašisma inficētu tautu varētu izārstēt ar militāru sakāvi un dažām demokratiskām runām pēc tam. Praktiski runājot, visi vācieši esot sasirguši ar fašisma kaiti, tā vienkāršā iemesla dēļ, ka Hitlera laikā lielākai dalai visu vāciešu klājās materiāli labi. Pārāk daudziem vāciešiem tagad domas par labiem laikiem saistoties ar domām par Hitlera laiku.

No otras puses vācieši, pēc Latimora domām, mazāk pakļautos marksisma propagandai par jebkuŗu citu tautu, jo tie nevēlas gūt panākumus ar upuriem, un marksisms sola panākumus tikai par vislielākiem upuriem. Vāciešiem joprojām šķiet, ka „laba" politika ir tikai tāda politika, kas liek citam samaksāt par iegūtiem laburniem.

Tāpēc esot absurds iedomāties, ka krieviem varētu izdoties padarīt plašākas vācu gūstekņu masas par bolševisma cīnītājiem. Krievi, vismaz zināmā mērā, likuši vāciešiem samaksāt Hitlera parādus, bet tas nekādā ziņā nav īstais veids, lai pārliecinātu viņus, ka komūnisms ir labākais dzīves veids.

Angļu autors tālāk secina, ka rietumu sabiedroto politika vāciešiem pašlaik visumā patīkot. Vismaz pagaidām viņi cerot, ka atombumba varētu izrādīties par to ieroci krievu sakaušanai, kas Hitleram pietrūka. Vācieši, kas iedomājas, ka rietumnieki ar atombumbu varētu sakaut krievus ātri un lēti, un tā domājot vairums vāciešu, labprāt gribētu kalpot sabiedrotajiem sauszemes karaspēkā. Tikmēr, kamēr vācieši ticēšot ātrai izšķiršanai kara iespējām, viņi, pēc Latimora domām, būšot karsti rietumnieku piekritēji.

Bez tam autors domā, ka vāciešiem patīkot arī amerikāņu saimniecības politika, jo amerikāņi neatjaunojot vācu rūpniecību ar piespiedu darbiem, bet gan ar dolariem, ko ņem no sabiedroto nodokļu maksātāju kabatām, un to vācieši atzīstot par vislabāko ideju kopš „Hitlera labo ideju laika".

Viss tas tomēr nekādā ziņā nenozīmējot, ka vāciešiem varētu uzticēties. Viņi joprojām esot sirdī fašistiski. Nevajagot iedomāties, ka pēc tam, kad rietumu sabiedrotie būs atjaunojuši daļu Vācijas spēka, tie izmantotu šo spēku demokratijas vai rietumu sabiedroto labā. Hitlers nomelnoja un izspieda amerikāņus un angļus, kas bija palīdzējuši atjaunot Vāciju pēc pirmā pasaules kara. Pārāk daudzi no tiem vāciešiem, kas atgriežas amatos tagad, pazīstot šos trikus un tikai gaidot iespēju tos atkārtot.

DM

SLUDINĀJUMI

†

Š. g. 29. novembrī Lībekas latviešu slimnīcā miris

KĀRLIS MIŠKE

dzim. 21. VII 1894. g. Vaives pagastā, Cēsu apr. Apbedīts 2. decembrī Lībekas Vorwerker kapos.

Viņu piemin brāļi un māsas dzimtenē un tuvākie radinieki un darba biedri trimdā.

IZMANTOJAT IZDEVĪBU MĀCĪTIES UN PAPLAŠINĀT ZIŅĀŠANAS!

Speciālisti darbu atradīs visur, kā ASV, tā Kanādā, Austrālijā, Anglijā un arī Vācijā. Speciālisti ir labi atalgoti katrā valstī. Bet lai varētu strādāt par speciālistu, jābūt labām zināšanām. Tās vajadzīgas ne tikai tiem, kas par speciālistiem pārskolojušies tagad, bet nepieciešamas arī tiem, kas par speciālistiem strādājuši jau dzimtenē, jo katrā arodā nāk jaunas atziņas.

Pēc ilgākām pūlēm mums izdevās nodibināt sakarus ar vācu apgādiem un interesentiem apgādāt nepieciešamās arodgrāmatas. Mēs varam apgādāt radiotechnikus, elektrotechnikus, mechanikus, techniķus, inženierus, architektus, ārstus, zobārstus, mūrniekus, krāsotājus, laukšaimniekus, dārzkopjus, lopkopjus, skolotājus, (valodu, ģeogrāfijas, matēmatikas uc), mūziķus, teologus uc.

Vācu grāmatu tirgus ir pārāk plašs, lai varētu šeit minēt visas dabūjamās grāmatas, kādēļ interesentus lūdzu rakstīt mums tieši un teikt savas vajadzības, minot nepieciešamās grāmatas (uzdodot, ja zināms, arī autoru un apgādu) vai jautājumus, kas interesē. Izmantojiet izdevību zināšanu papildināšanai iegādāties labas arodu grāmatas.

LEONA RUMAKA grāmatnīca,
(13a) Nürnberg 2, Lager „Valka".

Iznākusi

Aleksandra Skujas

RAKSTNIECĪBAS TEORIJA

skolai un pašizglītībai. Cena DM 4.—. Izsūta pret iepriekš izsūt. naudu vai ar uzliktu pēcmaksu. Atkalpārdevējiem 15% atlaide.

J. Pamiljens: Münchenn, DP Camp Warner-Kaserne (13b). (321)

DĀVANĀM ZIEMSVĒTKOS PIEDĀVĀJAM:

E. Tālmanes vēsturisko romānu „Piemineklis" DM 5.—

J. Širmaņa darbus jaunatnei:
„Vilki" DM 2.50
„Draugi" DM 2.50
„Pasakas" DM 4.—

Langmaņa grāmatu jaunatnei
„Pastnieks nāk" DM 1.20

L. Rumaka grāmatnīca,
(13a) Nürnberg 2, Lager „Valka" (318)

Radus, draugus un pazīstamus meklē J. VILCIŅŠ, dzim. 1922. g. 8. 10. Krustpils pag. Vilcinos. Lūdzu rakstīt J. Vilcinam: (20a) Bad-Rehburg, ü. Wunsdorf, San. Alexander. (319)

IRO STARPTAUTISKAIS MEKLĒŠANAS DIENESTS, AROLSENĀ, MEKLĒ:

Melitu Avineli, dz. 1903. Rīgā, p. z. no Bavārijas; Leopoldu Bernšteinu, dz., 3. 2. 1889., deportēts uz Krieviju; Bernhardu Bordi, 14 g. v., dz. Rīgā, p.z. no Rīgas; Irenu Bordi, 19 g.v., dz. Rīgā, p.z. no Rīgas; Romanu Bordi, 50 g.v., dz. Varšavā, p.z. no Rīgas; Izidori Dorbi, 55 g.v., dz. Rīgā, p.z. no Rīgas; Leo Edelmani, dz. 1912. Daugavpilī, p.z. no Liepājas; Taubi Edelmani, dz. 1914. Latvijā, p.z. no Liepājas; Rozi Edelmani, dz. 1912, Latvijā, p.z. no Liepājas; Rachilu Edelmani, dz. 1933. Latvijā, p.z. no Liepājas; Rachilu Edelmani, dz. 1931. Latvijā, p.z. no Liepājas; Kārli Erdmani, dz. Rīgā, p.z. no Liepājas; Zigridu Jofi, dz. 14. 6. 1906. Rīgā, p.z. no Dancigas; Leonu Metriku, dz. 1883. Krievijā, p.z. no Rīgas; Olgu Metriku, dz. 1896. Krievijā, p.z. no Rīgas: Hilelu Ostrinski, dz. 8. 12. 1930. Daugavpilī, p.z. no Daugavpils; Annu Rudzīti, dz. 1890. p.z. no Krapes pag.

Goddevīgi pieminot Kurzemes varoņus, kam zāle zeldama iet pāri, — karavīrus, arājus, jaunavas, sievas un mātes, kas šo zemi un laiku mūžīgu darījuši ar savu mīlestību,

Andrejs Eglītis

sakārtojis dzeju antoloģiju

KURZEMES KRASTS

Grāmatu glītā ietērpā, ar Soikāna zīmētu vāku apgādājis

DAUGAVAS VANAGU apgāds

(300)

DAUGAVAS VANAGS AR AIZLAUZTU SPĀRNU, bet nesalauztu dzīves prieku, vēlas atrast dzīves biedreni vecumā no 22—28 g. Vēlama ģimetne. Vēstules adresēt: (13b) Augsburg 2., Bahnpostlagernd Empl. Indent. No. 076. (315)

Katram tautietim un tautietei lai svešumā līdzi skan mūsu tautas dziesmu melodijas!

Iegādājieties

LUĢA BĒRZIŅA UN IRĒNES BĒRZIŅAS tautas dziesmu krājumu ar tekstiem un melodijām

TĒVU DZIESMA

Grāmata iznākusi Anša Bērziņa ilustrātivā iekārtojumā. — Maksā DM 5,—.

Pasūtinājumus pieņem un izpilda K. Grāveļa un K. Erdmaņa grāmatnīca: Esslingen/Neckar, Wehrnekerstr. 1, Ecke Bahnhofstr. (210)

Iegādājaties

PROF. KĀRĻA KUNDZIŅA

monografiju

KRISTUS

Cena DM 4,—.

Grāmata pasūtināma pie mācītāja Ed. Putniņa: (13b) Kleinkötz b. Günzburg/Do., Lettenlager. (211)

Visas trimdā iznākošās grāmatas jūs varat iegādāties

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,

(13a) Nürnberg 2., A/C Valka

Atkalpārdevējiem parastā atlaide. Atsevišķiem pasūtinātājiem jāpievieno pasta izdevumi. Pieprasiet grāmatu katalogu! (278)

VAI ESI JAU APLŪKOJIS SAVĀ GRĀMATU GALDĀ MŪSU IZDEVUMUS?

DZEJOĻU IZLASE „LĀPA"	Mag. phil. M. G. Kārkliņas sakārtojumā Prof. K. Kārkliņa redakcijā	Saturā: 70 autoru 400 izlases dzejoļi, tautas dziesmas, biografiskas ziņas par autoriem. 192 lpp. DM 4.—
RAKSTU IZLASE JAUNATNEI „LĀPA"	Jāņa Širmaņa sakārtojumā	21 autora darbs 192 lpp. DM 4.—
Jāņa Širmaņa „PASAKAS"	Ar A. Sildega divkrāsainām illustrācijām	Grupām un atkalpārdevējiem, sākot ar 50 eks., 10% atlaide. Ar uzliktu pēcmaksu, 20% atlaide. Luksa izdevums, ciets, divkrāsainā iespiedumā, autora parakstīts un numurēts. Tikai 750 eksemplāros. DM 4.— Sākot ar 5 eks., 10% atlaide.

Vēl krājumā: „LĀPA" Nr. 3/48. DM 2.— un izpārdošanā 1947. gada burtnīcas Nr. 1—2; Nr. 3—5; Nr. 6—8; Nr. 9—12; à DM 0.40. 1946. gada Nr. 5 à DM 0.40. Sākot ar 5 eks., 20% atlaide. Izsūtot ar pēcmaksu, 25% atlaide.

APSKATI VĒL SODIEN, UN TU BŪSI ATRADIS ISTO SEV, DĀVANAI SVĒTKIEM PRIECĪGUS SVĒTKUS UN LAIMĪGU JAUNO GADU LASĪTĀJIEM, LIDZSTRĀDNIEKIEM, TĀLĀK IZPLATĪTĀJIEM!

(13a) NÜRNBERG 2., LAGER FISCHBACH.
LATVIEŠU JAUNATNES MĒNEŠRAKSTA „LĀPA" APGĀDS

APGĀDS
VĀRPU VAINAGS

LATVIA
Latvian Newspaper
Published under EUCOM Civil Affairs Division Authorisation Number UNDP 196. Publisher and Editor: Kārlis Rabāns. DP Camp Kleinkötz near Günzburg/D. Printer: „Schwäb. Volksbl." Günzburg/D., Bgm.-Landm.-Pl. 7. Circulation 4000. Published three times weekly. Editorial office: Günzburg/Do. Dominikus-Zimmermann-Str. 2

D

svarīgi pa

Krievu ieiešana Št

aps

rada bažas par n

Politiskās attīstības komple dien radās klāt vairāki jauni fak vērtējot, var rasties pamats se vākā nākotnē iespējami jauni pa dāma no Padomju Savienības pu TASS paskaidrojums par Berlīn vienība vēlreiz sīki atkārto visas lim, un britu militārgubernātora kums par it kā plānoto Rietumv gas rietumvalstu komandantūras karaspēka priekšlaicīga ieiešana iestādes nodod atpakaļ padomju

Pēc tam, kad visi Berlīnes kriz atrisināšanas mēģinājumi UN ietv nos Parīzē beigušies ar pilnīgu n veiksmi, starptautiskā diplomātis rosība ap Berlīnes lietu jau la laiku norimusi, un varēja domāt, lielvalstis ar neatrisināto stāvo bohrīd domā samierināties. TA pēkšņā atgriešanās pie Berlīnes s runu izjukšanas motīviem liek d māt, ka šis deklarātīvais paskaidr jums, kas nekādus jaunus ierosin jumus nesatur, domāts tikai takt kām vajadzībām, lai pirms eventu las tālākas rīcības vēlreiz „mazgā rokas nevainībā" un norādītu uz r tumvalstu „vainu". TASS paskai rojumā vēl teikts, ka Berlīnes pro lēmu rietumvalstis esot mākslīgi r dījušas, lai novērstu atklātības u manību no savas imperiālistisk politikas. Rietumvāciņā, pie ka Berlīnes vācu pārvalde tām bij lēts un paklausīgs instruments.

Ievērojot to, ka krievi savā jo *veido īpašus* lielus policijas spēk *tai pašā* laikā neatlaidīgi apsūd dami rietumniekus par savu jo remilitārizēšanu, un ka ir runa par eventuālu vācu valdības dibi šanu Austrumvācijā, arī gener Robertsona katēgorisko atsauk var iztulkot par deklarātīvu pies dības soli, rēķinoties ar iespēja krievu aktīvu rīcību. Abas pu it kā mēģina nodrošināties, lai j nas attīstības gadījumā atbildība to jau iepriekš būtu atstāta pret pusei.

Britu militārgubernātors otrd Berlīnē presei dotā intervijā ka ģoriski noraidīja visas runas, it rietumvalstis plānotu par jaunu brunot savu joslu vāciešus. Oku cijas pirmais uzdevums bijis atb not Vāciju, un rietumvalstīm ne mazākā nolūka to atkal apbrun Tas attiecas tiklab uz rēgulāru litāru spēku formēšanu, kā arī z policijas aizsega maskētu militāri tu vienību organizēšanu. Polici rietumiosl jābūt nelielai pēc sk ta, lokālizētai un zem demokratisk kontroles.

„Laudis, kas Vācijas nākotnes tisības iespējas saskata nevis sai niecības jaunuzbūvē ar Maršala p na atbalstu, bet militāros domu g

Pieteiktā štat

nometnēs ar 1

H. Klarks — latvi

LCK PĒDĒJĀ

Pagājušā nedēļā no IRO sa ņu darbinieku štatu samazināšan zentāls LCK paplašinātā sēdē 1 smit LCK un LCP prezidija loce rotāje pārstāvji. Sēdi vadīja L priekšsēdis H. Klarks atrodas administrātīvajam rīkojumam, p Bad Kisingenā iecēla LCK prie sevišķo apgabalu vadības izraudz

Pirms dažām dienām izceļotāji uz Argentīnu Buchbachas transitn metnē atņemtas vizas un tie v nosūtīti atpakaļ uz pamatnometnē Nolēma noskaidrot patiesos apstā lus, lai LCP nākamajā sesijā varē ņemt savus lēmumus. Pretrun ga ir informācija par izceļošanas i spējām nākotnē no Austrālijas. A šeit LCK apstāklus noskaidros. Ba tiešu kopējais pārstāvis A. Trapān pašreiz atrodas Francijā un skaid izceļošanas jautājuma kārtošanu u turieni. Atbildot LCK 12. novemb nesniegumam, Kanādas valdība ap liecina savas simpatijas latviešie